

č. 05-2012

MESAČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► Miro Remo

TÉMA

► Filmová postprodukcia

RECENZIA

► eŠteBák ► Zlo

NOVINKY

► Anjeli

PRÍLOHA

ČESKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2011

Vás pozývajú na

FÓRUM 2012

19. – 22.6. 2012, Trenčianske Teplice

Počas MFF Art Film Fest 2012 sa uskutoční druhý ročník podujatia FÓRUM, zameraného na podporu propagácie, koprodukcí, festivalovej prezentácie a predaja slovenských filmov na medzinárodnom trhu.

FÓRUM 2012 pripravuje svojim účastníkom:

prednášky renomovaných zahraničných odborníkov,
odborné tréningy,
individuálne pracovné stretnutia

a

PANEL PRIPRAVOVANÝCH SLOVENSKÝCH HRANÝCH FILMOV

Uzávierka podávania prihlášok: 18. 5. 2012

Viac informácií: www.character-fda.eu, www.aic.sk, www.artfilmfest.sk

Organizátori:

Character – Film Development Association: www.character-fda.eu | character@character-fda.eu

Slovenský filmový ústav: www.sfu.sk, www.aic.sk | sfu@sfu.sk

Art Film Fest: www.artfilmfest.sk | info@artfilmfest.sk

CHARACTER
FILM DEVELOPMENT ASSOCIATION

partner

s finančnou podporou

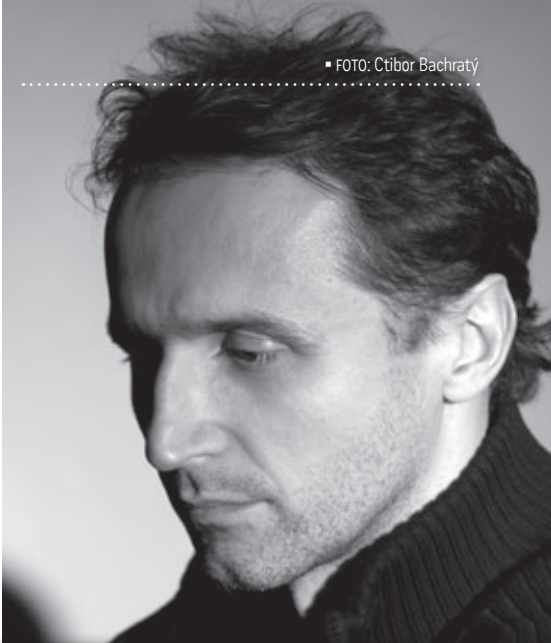
NA ÚVOD

Vraj je pre duševné (a aj telesné) zdravie dobré tešiť sa z maličkostí. Slovenská kinematografia má k spokojnému divákovi možno ešte ďaleko (aspoň podľa ochoty zájsť si na nový slovenský film do kina, či už zo zvedavosti, čo nové vzniklo, alebo dokonca cielene na nový film svojho obľúbeného režiséra!), ale, ako dokladá aj májové číslo Film.sk, je príjemné že:

- ▶ i napriek obmedzeným finančným zdrojom sa organizátori festivalov a prehliadok snažia (a úspešne) priniesť divákovi kvalitné a zaujímavé filmy
 - ▶ v kinách je viditeľná generačná výmena a renomovaní tvorcovia už pri udeľovaní filmových cien nesedia osamelo obloženými cenami
 - ▶ režiséri idú cestou nízkorozpočtových filmov
 - ▶ slovenské filmové novinky sú konečne žánrovo pestré
 - ▶ je tu ďalší film prinášajúci dobovú reflexiu, ktorá tak zúfalo absentuje v našej audiovizuálnej tvorbe
 - ▶ tvorcovia sa snažia, napriek pretrvávajúcejmu stavu, vytvárať audiovizuálny archív pre budúce generácie, aby po významných osobnostiach spoločenskovo-kultúrneho života nezostalo iba zopár „vygúglených“ odkazov
 - ▶ sa nenakrúcajú iba lokálne filmy, ktoré v zahraničí nemajú šancu nikoho osloviť
 - ▶ predsa sa točí!
- A najpríjemnejšie je, že to všetko vlastne vôbec nie sú maličkosti.

▶ Mariana Jaremková

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Mário Radačovský, tanečník a choreograf

Mám rád Jakubiskove filmy. Nie však pre obsah, páči sa mi skôr vizuálne, s ktorým Jakubisko pracuje a ktoré je pre jeho filmy také charakteristické. Nezabudnuteľný je pre mňa *Obchod na korze* so skvelým Jozefom Kronerom, ktorý prekonal hranice malého Slovenska. Z tých v rámci našej krajiny kultových filmov si pamätám samozrejme na prvý diel zo série *Fontána pre Zuzanu* režiséra Dušana Rapoša, na jeho pekný príbeh. Z novších filmov ma upútala snímka Vladimíra Balka *Pokoj v duši*, ktorá odráža realitu, v ktorej žijeme, zobrazuje vidiek, na ktorý často zabúdame. Počas štúdia na Tanečnom konzervatóriu som videl prvý slovenský farebný umelecký film *Rodná zem*, v ktorom bola zaujímavá zobrazená krása nášho folklóru. Pokúšam sa spomenúť na tanečné filmy, ktoré žiaľ na Slovensku nevznikajú, alebo len veľmi zriedkavo. Mám pocit, že ani Slovenská televízia v poslednom čase nevytvorila žiadny záznam z tanečného predstavenia SND. Naposledy to bol snáď záznam tanečného muzikálu *Snehulička a sedem pretekárov*, ale to je už veľmi dávno.

18

26

24

PLUS / MÍNUS MESIACA

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku (13. ročník)
Vydavateľ:
Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie:
Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
TEL.: 02/57 10 15 25
FAX: 02/52 73 32 14
E-MAIL: film.sk@sfu.sk
Šéfredaktorka:
Simona Nötová-Tušerová
zastupuje: Mariana Jaremková
Redakcia:
Mariana Jaremková
Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFÚ
Marián Brázda
vedúci editičného oddelenia SFÚ
Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ
Eva Blašková
vedúca predajne Klapka.sk
Simona Nötová-Tušerová
tlačová tajomníčka SFÚ
Štefan Vraštiak
tajomník KFN SSN
Design & grafická úprava:
ma.LMTD
Tlač: Dolis, spol. s r. o.
Uzavierka čísla 5/2012:
24. 4. 2012
Text neprešiel jazykovou úpravou.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi
prispievateľov.
Foto na titulnej strane:
Anjeli – Continental Film
Film.sk vychádza
s podporou MK SR.
ISSN 1335 – 8286

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov,
vrátane údajov v elektronickej podobe len
s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

03 PLUS / MÍNUS MESIACA
04-07 KALENDÁRIUM
08-15 PREMIÉRY v kinách
15 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
16-17 NOVINY: Anjeli podľa Róberta Švedu
18-21 ROZHOVOR: Miro Remo
22-23 TÉMA: Filmová postprodukcia
24-25 RECENZIA: eŠteBák podľa Juraja Nvotu
26-27 RECENZIA: Zlo podľa Petra Bebjaka
28-29 OHLASY: 19. Febiofest
30 OHLASY: 14. Medzinárodný festival frankofónneho filmu
31 OHLASY: Slnko v sieti 2012
32-33 FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / Klapka.sk
34 DVD NOSIČE
35 ČO ROBIA alebo na čom pracujú slovenskí filmári
36-37 DVOJPROFIL alebo herecké divy
Božidara Turzonovová a Emília Vášáryová
39 SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme
40-42 TIPY MESIACA: Kino Lumière + PROGRAM
42 VÝROČIA
43-44 Správy Z FILMOVÉHO DIANIA
a uzavierky na granty a podporné programy
45-51 PRÍLOHA alebo Česká kinematografia v roku 2011
52 STALO SA ZA 30 DNÍ

Peter Nágel, riaditeľ Art Film Festu: „Plus a mínus sa mi tentoraz spojilo s odovzdávaním filmových cien Slnko v sieti. Ceremoniál svojím vyznením akoby nechtiac evokoval úroveň domácej tvorby. Isté filmy sa aj vydaria, a tie ďalšie, diplomaticky povedané, nenaplnia svoje umelecké ambície. Pozitívom ostatného bienálneho večera bolo, že sa konečne dostal na tú správnu televíziu obrazovku, dokonca na prvý program, a tak sme boli ušetrení nielen nekonečných komerčných prestávok, ale aj množstva tvárí, z ktorých viaceré nemajú s filmom takmer nič spoločné. Program išiel v jednom kuse, ale musel sa uspokojiť s utorokovým vysielaním, keďže víkendový prime-time zrejme aj v RTVS okupujú lukratívnejšie formáty. Rovnako potešil nápad so strihovými výbermi desaťročí slovenskej kinematografie, ale priznám sa, že ich dramaturgiu som už nie celkom pochopil. Hlavne zo 70. a 80. rokov som nadobudol pocit, že nič iné ako ľahké žánre sa vtedy na Kolibe nenakrúcali. Ale ja si pamätám aj snímky Miloslava Luthera a Dušana Trančíka, tie sa však v strihákoch neobjavili. A taktiež som nedešifroval „highlightovú pointu“ s prítomnosťou Richarda Müllera v závere tohto niekedy prehnane vážneho, až pietneho večera.“

Martin Snopek, animátor: „Veľké plus je, že filmári majú konečne svoje kino - Kino Lumière. V poslednom čase som tam strávil veľa času na Febiofeste a videl veľa dobrých filmov. Úspešne sa tam rozbehla aj distribúcia nášho filmu *Posledný autobus*, ktorý sa predieta ako predfilm filmu *Le Havre* Akiho Kaurismäkiho. Teším sa z úspechov *Posledného autobusu* na veľkých zahraničných animovaných festivaloch, bol vybraný do Grand Panorama programu Svetového festivalu animovaného filmu Animafest Záhreb, na Medzinárodný festival animovaných filmov AniFest 2012 Teplice a na Medzinárodný festival animovaného filmu v Stuttgarte, kde je nominovaný aj na cenu Meckatzer Lena Weiss-Prize, ocenenie filmu s osobitným dôrazom na otázky ľudskosti. Plus je, že na Slovensku vznikla mladá generácia animátorov, ktorí majú chuť po škole robiť animované filmy, držím im palce, aby im to vydržalo čo najdlhšie.“

František Kráhenbiel, strihač: „Život ma naučil, že za každým mínusom treba hľadať plus. Niekedy sa zdá, že je to takmer nemožné, alebo tie plusy sú poznačené toľkým trápením či bolesťou, že cesta späť k harmónii je dlhá. A čo potom v situácii, keď začne víťaziť pocit, že konaniu iných, často aj blízkych ľudí chýba základná logika. Jednoducho, že svet sa zbláznil. Lenže aj blázni majú svoju logiku, s tým sa tiež dá vyrovnáť. V ostatnom období však pozorujem, akoby už niektorým počínom chýbala akákoľvek logika. Vraví sa, že najlepšie je počúvať vlastné srdce, ktoré je napojené na vesmírnu pravdu. Nie je to už predzvesť predpovedaného konca tohto sveta, keď dualita má zaniknúť, plus a mínus budú jedno? A túto rubriku bude treba premenovať, napríklad na „Čo nového vo vašej záhradke?“ A moje srdce radostne pomyslí na práve vykúkajúcu mrkvičku, kvitnúcu zuzičku, zakopanú slivovičku, dozrievajúci posledný autobus. Alebo som sa zbláznil ja?“

Filmové podujatia na Slovensku ►

2. máj ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Študentské filmy spoza „Lamanšu“ / kino inak/

KINEČKO a A4 uvádzajú projekciu bývalej študentky katedry Audiovizuálnych štúdií a umeleckej kritiky VŠMU, Kataríny Comptovej, ktorá vám príde predviesť ukážku z tvorby študentov odboru Film na University College Falmouth, kde zakotvila aj ona. ► www.a4.sk

2. máj ► 17.00 hod.

(BRATISLAVA – CSEMADOK – NÁM. 1. MÁJA 12)

Stretnutie s hercom Andym Hrycom

Beseda s hercom, ktorý sa výrazne presadil v českých filmoch. Herec Andrej Hryc (30. 11. 1949) vyštudoval herectvo na VŠMU v Bratislave. Začínal v Štátnom divadle v Košiciach (1971-1978), pôsobil na Novej scéne v Bratislave. Hral vo vyše 60 dlhometrážnych filmoch, v televíznych inscenáciách a seriáloch, doma aj v zahraničí, najčastejšie v českých filmoch. Je výrazným predstaviteľom záporných typov. Moderuje Štefan Vraštiak.

6. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Dimitrij Plichta

Režisér a scenárista niekoľkých dokumentárnych a hraných slovenských filmov, zaoberajúcich sa prevažne témou problémov mládeže Dimitrij Plichta by sa v máji dožil 90. narodenín. Kino Lumière si ho pripomenie projekciou filmu *Šerif za mrežami* (1965), dramatickým príbehom z prostredia nápravno-výchovného ústavu pre mladistvých. ► www.aic.sk/kinolumiere

7., 14., 21., 28. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Archívne kino – téma : Muž a žena vo francúzskej kinematografii 60. rokov

Archívne pondelky v Kine Lumière prispejú ku koloritu mesiaca máj filmami, ktoré tematizujú vzťah muža a ženy. Všetky filmy, ktoré sa budú premietiť, vznikli v šesťdesiatych rokoch a sú dielami významných francúzskych režisérov (Godard, Resnais, Lelouch). Melodráma *Muž a žena* patrí už medzi klasiku tohto žánru. Godard vo filmoch *Žena je žena* a *Vydatá žena*

realizuje, tak ako v celej svojej tvorbe, experimentovanie s invenčnými filmovými postupmi. *Vlani v Marienbade* je film o mileneckom stretnutí a obohacuje tento tematický výber svojou poetikou postavenou na nelineárnych časových súvislostiach. ► www.aic.sk/kinolumiere

8. máj ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Premietanie filmu Obrátený kánon v cykle EuroFilmClub

Romantický príbeh talentovaného huslistu *Obrátený kánon* (Canon inverso, r. Ricky Tognazzi, 2000) vznikol podľa románu Paola Maureniga *Making love* a je poskladaný zo spomienok na osudové vzťahy v osudových časoch sprevádzaných strhujúcou hudbou Ennia Morriconeho. Názov filmu je odvodený od skladby pre dvojce husle, ktorá sa môže hrať oboma smermi, teda aj spätne. Dej sa odohráva v Československu, začína sa v nedefinovanej súčasnosti a putuje životom huslistu Jena dopredu aj dozadu, cez obdobie Pražskej jari až po obdobie pred fašistickou okupáciou a nastolenie rasistických zákonov. ► www.aic.sk/kinolumiere

9. – 11. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Prehliadka filmov k semináru Obraz kolektívizácie

Pri príležitosti odborného seminára o kolektívizácii v Československu a strednej Európe, ktorý sa uskutoční dňa 10. 5. v priestoroch Poľského inštitútu v Bratislave, budú v dňoch 9. – 11. 5. v Kine Lumière premietnuté filmy *Príbeh Jána Kováča* (J. Lacko, 1950), *Príbetská jar* (J. Lacko, 1956), *Vietor do tváre* (V. Čech, 1961), *Kozie mlieko* (O. Jariabek, 1950), *Splnený sen* (r. V. Iliu, M. Sadova, Rumunsko, 1952), *Zitra se bude tančit všude* (r. V. Vlček, ČSSR, 1952). Podujatie pripravuje Ústav pamäti národa v spolupráci s Poľským inštitútom, Ústavom pre štúdium totalitných režimov, Rumunským kultúrnym inštitútom v Prahe a Slovenským filmovým ústavom.

► www.upn.gov.sk ► www.aic.sk/kinolumiere

9., 16. a 23. máj ► 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Nové nemecké dokumenty / kino inak /

Cyklus venovaný aktuálnej nemeckej dokumen-

tárnej tvorbe. *“Nová generácia dokumentaristov má zjavne väčšiu odvahu experimentovať ako ich kolegovia z oblasti hraných filmov. Najnovšie je na pretrase subžáner filmového portrétu, pričom vznikajú znepokojujúce, drsné i komplexné filmy,”* hovorí Jens Geiger, zostavovateľ prehliadky troch najzaujímavejších dokumentov predchádzajúceho roka. Premietat sa budú filmy *Louisa* (r. K. Pethke), *Anna Pavlovová žije v Berlíne* (r. T. Solnik) a *Pápež nenosí džínsy* (r. S. Swobodnik). ► www.a4.sk

11. – 13. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Prehliadka nórskych filmov v Bratislave

Počas trojdňovej prehliadky sa predstaví 5 nórskych filmov a pásmo krátkych filmov: *Synnøve zo Solbakkenu* (r. J. W. Brunius, 1919), *Svadobná hostina v Hardangeri* (r. R. Breistein, 1926), *Súrodenci* (r. S. Johnsen), *Vegas* (r. G. Vikene), *Ako sa Kurt našťval* (r. R. A. Sivertsen), *Ella* (r. H. Larsen), *Skylappjenta* (r. I. Haq), *Pistácia* (r. M. Lund), *Sáiva* (r. T. Synnevåg), *Alle fugler* (r. S. Eliassen), *Smeti* (r. M. Pettersen) a *Travelling Fields* (r. I. L. Hansen). Podujatie sa uskutoční v spolupráci MK SR, SFÚ, Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v Bratislave, Nórsky filmový inštitút. ► www.aic.sk/kinolumiere

13. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Božidara Turzonovová

Kino Lumière zagrätuluje významnej slovenskej divadelnej a filmovej herečke Božidare Turzonovovej k jej 70. narodeninám projekciou filmu *Penelopa* (1977) režiséra Štefana Uhera. Božidara Turzonovová si v tomto snímku zahrála postavu Evy Kamenickej, osamelej ženy, ktorá čaká na návrat svojho muža a syna. ► www.aic.sk/kinolumiere

14. – 19. máj

(BANSKÁ BYSTRICA, BANSKÁ ŠTIAVNICA, KOŠICE, KREMnica, KRUPINA, POLTÁR, SKALICA, ZVOLEN)

18. Medzinárodný festival filmov o životnom prostredí Envirofilm

Počas festivalu sa budú premietat hrané, dokumentárne a animované filmy *Drak sa vracia* (r. E. Grečner), *Jánošík 21* (r. J. Siakel), *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy* (r. M. Šulík),

Penelopa, Slnko v sieti (r. Š. Uher), *Zem spieva* (r. K. Plicka), *Návrat rysov* (r. T. Hulík), *Únos, Studňa Lásky, Zbojník Jurko* (r. V. Kubal), *Divočina zamrznutá v čase* (r. P. Barabáš), *3x o Jánošíkovi* (r. Š. Ondrkal), *Búrka nad Tatrami* (r. F. Pujman), *Expedícia TANAP* (r. K. Skřipšský), *Važec pod Tatrami v plameňoch, Týždeň vo filme 36/1970* a študentský film *Hľadá sa tma* (r. M. Martinia-ková). ► www.envirofilm.sk

15. máj ► 17.00 hod.

(BRATISLAVA – BULHARSKÝ KULTÚRNY INŠTITÚT – JESENSKÉHO 7)

Premietanie bulharského filmu

Stopy v piesku

Film je inšpirovaný skutočným príbehom emigranta v Amerike. Hovorí o jeho láske, o jeho šikanovaní na vojne, o tom, ako sa vydal na zájazd do Bratislavy, preplával Dunaj a dostal sa do Rakúska, o emigračnom tábore, o živote v Amerike... Nakoniec sa jedného dňa rozhodol vrátiť domov, aby našiel svoju starú lásku. Názov filmu pochádza z Biblie. Kým sa hlavný hrdina prechádza po púšti pripomína si príbeh človeka, ktorý sa opýtal Boha prečo ho opustil, keď mu bolo najhoršie a ukázal mu svoje osamelé stopy v piesku. A Pán mu hovorí: „Sú to moje stopy. To ja som Ťa na rukách nosil, keď ti bolo najhoršie“. ► www.bulkis.sk

15. – 19. máj

(BRATISLAVA – STUPAVA)

Anasoft litera fest

Počas festivalu Anasoft litera sa budú premietat dva krátke filmy Georga Méliésa – *Cesta na Mesiac* (1902) a *Cesta do Nemožna* (1904), ku ktorým bude hrať česká skupina DVA. ► www.anasoftlitera.sk

17. – 19. máj

(KOŠICE)

3. Festival dokumentárnych filmov DOCsk

3. ročník jediného festivalu na Slovensku zameriavajúceho sa výhradne na dokumentárny film DOCsk 2012. Tohto roku sa zameria na samotnú podstatu dokumentárneho a bude ju skúmať skrz sekciu mockumentárneho, ale aj hraného dokumentárne sa tváriaceho filmu. Nebude chýbať ani sekcia toho najlepšieho zo Slovenskej tvorby za posledný rok, či sekcia experimentálnych dokumentov. DOCsk 2012 sa bude divákom

líškať komplimentmi, ktoré ale nemusia byť tak úplne pravdou. ► www.filmdoc.sk

20. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: Juraj Johanides

50. narodeniny oslavuje v máji slovenský herec a režisér Juraj Johanides. Kino Lumièere toto jeho jubileum oslávi filmom *Na krásnom modrom Dunaji* (1994) režiséra Štefana Semjana, v ktorom Johanides stvárnil spoločne s kolegami Marošom Kramárom a Adym Hajdu troch bohém-skych kamarátov. ► www.aic.sk/kinolumiere

21. máj 15.00 hod.

(TRENČIANSKE TEPLICE – KINO PRAMEŇ)

21. Cena Karla Čapka Trenčianske Teplice

Cena Karla Čapka boli po prvýkrát udelené v roku 1991, k doterajším oceneným pribudnú toho roku ďalší dvaja umelci – česká herečka Hana Maciuchová a spisovateľ, politik a diplomat Ladislav Ballek, ktorý pôsobil osem rokov ako veľvyslanec SR v Prahe. Ceny sú udeľované za šírenie diela Karla a Josefa Čapkovicov a za podporu česko-slovenskej vzájomnosti.

27. máj

(BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE)

Osobnosti: herečka Emília Vášaryová

Pri príležitosti 70. narodenín významnej slovenskej divadelnej a filmovej herečky Emílie Vášaryovej, si diváci kina Lumièere budú môcť pozrieť film *Balada o siedmich obesených* (1968), ktorý je označovaný ako jeden z najlepších filmov režiséra Martina Hollého. Emília Vášaryová vo filme stvárňuje postavu vznešenej Musjine. Film v dobe svojho vzniku získal niekoľko zahraničných ocenení, avšak doma sa na dvadsať rokov ocitol v trezore. ► www.aic.sk/kinolumiere

30. máj 20.00 hod.

(BRATISLAVA – A4 – NULTÝ PRIESTOR – NEDBALOVA 3)

Závod ku dnu / kino inak/

Čo s prebytočnými ľuďmi? Pýta sa dokument režiséra Víta Janečka, ktorý v nenápadnej maske klasického televízneho filmu nabúral tabu angažovanosti vo verejných médiách u našich českých susedov a nahneval tak všetkých miestnych neoliberalov. Téma nezamestnanosti, ktorú film rieši v širších globálnych súvislostiach, je rovnako

aktuálna aj v našej domovine. Filmom sprevádza elita českého "alternatívneho" myslenia - filozof Václav Bělohradský, sociológ Jan Keller, ekonómka Iлона Švihlíková či rozvojový expert Tomáš Tožička. ► www.a4.sk

Podujatia slovenského filmu v zahraničí ►

2. – 6. apríl

6. medzinárodný festival horských filmov – Domžale (SLOVINSKO)

Na festivale sa bude premietat film Pavla Barabáša *Trou de Fer – Železná diera*.

► www.imffd.com

26. apríl – 6. máj

IndieLisboa'12, Lisabon (PORTUGALSKO)

V detskej sekcii festivalu sa premietajú animovaný film Vandy Raýmannovej *Kto je tam?*

► www.indielisboa.com

28. apríl – 8. máj

Filmfestival Internazionale Della Montagna Explorazione Aventura "Cittá Di Trento

(TALIANSKO)

Do programu festivalu je zaradený film P. Barabáša *Trou de Fer – Železná diera*.

► www.trentofestival.it

3. – 7. máj

SEEFEST – FF juhovýchodnej Európy, Los Angeles (USA)

Do festivalového výberu sa dostal film *Cigarety a pesničky* (r. Marek Šulík, Jana Kovalčíková).

► www.seefilmia.org

3. – 8. máj

ANIFILM – Medzinárodný festival animovaných filmov, Třeboň (ČESKÁ REPUBLIKA)

Do programu sú zaradené animované filmy *Láska na prvý pohľad* Veroniky Kocourkovej a *Terra Nullius* Martiny Frajšťákovéj. ► www.anifilm.cz

4. – 10. máj

Týždeň Slovenska, Burgos (ŠPANIELSKO)

Počas podujatia sa budú premietat filmy *Obrazy starého sveta* (r. D. Hanák), *Sľnečný štát* (r. M. Šulík), *Tatry mystérium* (r. P. Barabáš), *Premeny Tatier* (r. P. Barabáš) a pásmo animovaných filmov. ► www.mzv.sk/madrid

4. – 27. máj

Európsky filmový festival, Bukurešť, Brašov, Jaše, Targu Mureš, Temešvár (RUMUNSKO)

Na festivale bude prezentovaná slovenská komédia *Mŕtvoľa musí zomrieť* (r. J. Paštéka)

► www.nineoclock.ro/european-film-festival-in-bucharest-may-4-13/

5. máj

REDCAT International Children's Film Festival, Los Angeles (USA)

Projekcia filmu Vandy Raýmanovej *Kto je tam?* v bloku filmov BIRDS OF A FEATHER.

► www.redcat.org/event/ricff-2012-day-one

6. – 9. máj

10. festival krátkeho a dokumentárneho filmu, Reykjavik (ISLAND)

Na festivale sa bude premietat film Petra Kováčika *Second Life*. ► www.shortsdocsfest.com

8.-13. máj

19. Festival animovaného filmu, Stuttgart (NEMECKO)

V rámci sekcie Pamorama program sa bude premietat film *tWInS* (r. Peter Budinský).

► www.itfs.de/en/

9.-19. máj

9. festival európskeho filmu, Buenos Aires (ARGENTÍNA)

Do programu festivalu je zaradený film Martina Šulíka *Sľnečný štát*. ► www.mzv.sk/buenosaires

10. – 13. máj

Medzinárodný festival študentských animovaných filmov MADIMATION, Madrid (ŠPANIELSKO)

Premietanie filmu *Pár milimetrov pod koreňom* (r. M. Haruštiak).

10. máj

Prehliadka „Každodenný život v krajinách Východného bloku“, Varšava (POLSKO)

Do programu prehliadky je zaradený film Juraja Jakubiska *Postav dom, zasad' strom*.

► www.mzv.sk/sivarsava

10. – 27. máj

Európsky filmový festival, Nairobi (KEŇA)

Počas festivalu sa bude premietat film Mateja Mináča *Nickyho rodina*.

► www.iicnairobi.esteri.it/IIC_Nairobi

12. – 16. máj

6. filmová prehliadka Koho láka historický film?, Wrocław (POLSKO)

V programe prehliadky sú filmy *Chodník cez Dunaj* (r. Miloslav Luther) a *Boxer a smrť* (r. Peter Solan).

16. – 27. máj

65. MFF Cannes, Cannes (FRANCÚZSKO)

Na festivale sa uskutoční trhovú projekcia filmu *Až do mesta Aš* (r. Iveta Grófová). V termíne od 15. do 26. mája sa v rámci festivalu koná i medzinárodný filmový trh Marché du Film. Slovensko bude mať na ňom už po deviatykrát zastúpenie, po piatykrát v tandeme s Českou republikou. Pavilón bude slúžiť ako miesto pre zahraničných záujemcov o informácie o slovenskej audiovizii, ale aj ako priestor pre slovenských zástupcov na prezentáciu svojej tvorby a činnosti. V pavilóne budú prezentované aktuálne ako aj pripravované slovenské filmy, predstavený bude propagačný materiál k slovenskej audiovizii Slovak Films 11 – 12, ako aj katalóg pripravovaných slovenských filmov s plánovanou premiérou v rokoch 2012–2013. Slovenskú účasť v pavilóne organizačne zabezpečuje SFÜ, s finančnou podporou MK SR a Audiovizuálneho fondu.

Viac informácií nájdete na www.aic.sk alebo e-mailom na cincentre@sfu.sk.

► www.festival-cannes.fr

19. máj – 3. jún

Big Eyes, Big Minds –Singapore International Children's Film Festival (SINGAPUR)

Projekcia filmu *Kto je tam?* Vandy Raýmanovej.

► www.bigeyesbigminds.com/prog-schedules.html

29. máj – 3. jún

22. Svetový festival animovaných filmov Animafest, Záhreb (CHORVÁTSKO)

V súťažnej sekcii detských filmov sa bude premietat animovaný film *Kto je tam?* (r. V. Raýmanová) a študentský film *tWInS* (r. P. Budinský).

► www.animafest.hr

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► Mariana Jaremková

PREMIÉRA: 3. 5. 2012

Anjeli

(Anjeli, Slovenská republika, 2012) DCP 2D, 95 min., MN 15, DRÁMA

RÉŽIA: Róbert Šveda. **SCÉNÁR:** Róbert Šveda. **KAMERA:** Tomáš Zedníkovič. **STRIH:** Róbert Karovič. **HUDBA:** Jana Kmitová. **HRAJÚ:** Peter Bebjak, Jozef Zetyák, Kristína Farkašová, Andrej Dúbravský, Elena Podzámska, Ján Jackuliak, Dominik Sedláček, Dominika Zeleníková. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Divadelník Michal sa dozvedá svoju diagnózu a odmietne akúkoľvek liečbu rýchlo postupujúcej rakoviny. Rozhodne sa uchýliť sa na chatu, kde ho sprevádza jeho partner Rafael a mníška, ktorá ho ošetruje. Na chatu postupne prichádzajú rôzni ľudia a stávajú sa katalyzátormi nasledujúcich udalostí aj partnerského vzťahu. Rafo sa nedokáže vyrovnáť s Michalovou rezignáciou pokúsiť sa liečbou oddialiť blížiacu sa smrť. Láska akoby sa vytratila. Vypätú atmosféru naruší príchod charizmatického mladíka, ktorý sa pre Michala môže stať záchranou, alebo posledným potešením. Druhý dlhometrážny film režiséra Róberta Švedu *Anjeli* je komorným príbehom s magickou ...atmosférou. O láske a o zjaveniach.

PREMIÉRA: 3. 5. 2012

Avengers: Pomstítelia

(The Avengers, USA, 2011) USA, 2012) DCP 2D + 3D, 142 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, AKČNÝ / DOBRODRUŽNÝ **RÉŽIA:** Joss Whedon. **NÁMET:** Stan Lee, Zak Kirby – rovnomenný komiks (1963–dodnes) a Zak Penn, Joss Whedon. **SCÉNÁR:** Joss Whedon. **KAMERA:** Seamus McGarvey. **STRIH:** Jeffrey Ford, Lisa Lassek. **HUDBA:** Alan Silvestri. **HRAJÚ:** Robert Downey, Jr., Chris Evans, Mark Ruffalo, Chris Hemsworth, Scarlett Johansson, Jeremy Renner, Tom Hiddleston, Samuel L. Jackson. **DISTRIBÚTOR:** Saturn Entertainment

V tomto akčnom filme plnom špeciálnych efektov sa predstaví tím legendárnych superhrdinov. Stretávajú sa v ňom všetky marvelovské kultové komiksové postavy – Iron Man, Hulk, Thor, Captain America, Hawkeye, agent Coulson či Čierna vdova. Dokopy ich dal šéf super-tajnej organizácie S.H.I.E.L.D. Nick Fury. Nebezpečný zločinec totiž ohrozuje celú planétu a len oni sú schopní odvrátiť katastrofu, ktorá by mohla vyvrcholiť zničením Zeme. Skupina rôznorodých superhrdinov sa však najskôr musí zohrať, aby mohli fungovať ako tím, čo pri ich náhľuknutých egách nepôjde tak ľahko.

PREMIÉRA: 24. 5. 2012

Černobyľské denníky

(Chernobyl Diaries, USA, 2012) DCP 2D, 90 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, HOROR / TRILER **RÉŽIA:** Bradley Parker. **Námet:** Oren Peli. **Scenár:** Oren Peli, Carey Van Dyke, Shane Van Dyke. **Kamera:** Morten Søborg. **Strih:** Stan Salfas. **Hudba:** Diego Stocco. **Hrajú:** Jonathan Sadowski, Devin Kelley, Jesse McCartney, Olivia Taylor Dudley, Nathan Phillips, Ingrid Bolso Berdal, Dimitri Diatchenko. **Distribútor:** Continental Film

Černobyľ je aj dvadsaťšesť rokov od havárie 4. reaktoru Černobyľskej jadrovej elektrárne zaujímavým miestom. Partia šiestich kamarátov si najmä miestneho človeka, ktorý vie o výbuchu z roku 1986 takmer všetko, aby im robil sprievodcu a postaral sa im o extrémny zážitok a zábavu. Napriek varovaniam ich zavedie do opusteného mesta Pripjať, ležiaceho iba tri kilometre od elektrárne, ktoré bolo kedysi domovom robotníkov zamestnaných v černobyľskej jadrovej elektrárni. Bezstarostní turisti ale po krátkom prieskume vyľudnených ulíc začínajú tušiť, že v meste nie sú sami.

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Dark Tide

(Dark Tide, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 94 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, TRILER **RÉŽIA:** John Stockwell. **NÁMET:** Amy Sorlie. **SCÉNÁR:** Ronnie Christensen, Amy Sorlie. **KAMERA:** Jean-François Hengsens. **STRIH:** Andrew MacRitchie. **HUDBA:** Mark Sayfritz. **HRAJÚ:** Halle Berry, Olivier Martinez, Ralph Brown, Luke Tylor, Mark Elderkin, Thoko Ntshinga, Sizwe Msutu. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Jeff a Kate boli kedysi pár. Kate je expertkou na žraloky a Jeff je naivný zbohatlík, Zadlženej Kate dohodí klienta, ktorý je ochotný zaplatiť sto tisíc eur za potopenie k bielemu žralokovi bez ochrannej klietky. A k tomu potrebuje Kate, ktorá sa musí vyrovnáť s traumou spred niekoľkých rokov, kedy ju a posádku lode biely žralok takmer zmasakroval. Napokon sa ponuku rozhodne prijať. Snaží sa prilákať žraloka, ale v búrke sa malá loď prevráti a všetci sú uprostred noci vydaný napospas bielemu monštru uprostred neko-nečnej vodnej hladiny. Vo filme nie sú použité animované triky, ale živé žraloky.

PREMIÉRA: 17. 5. 2012

Diktátor

(The Dictator, USA, 2012) 35 mm + DCP 2D, ŠUP, MN 15, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA **RÉŽIA:** Larry Charles. **SCÉNÁR:** Sacha Baron Cohen, Alec Berg, David Mandel, Jeff Schaffer. **KAMERA:** Lawrence Sher. **STRIH:** Greg Hayden, Eric Kissack. **HUDBA:** Erran Baron Cohen. **HRAJÚ:** Sacha Baron Cohen, Ben Kingsley, Anna Faris, Megan Fox, B. J. Novak, John C. Reilly, Aasif Mandvi, Kevin Corrigan, Ajay Naidu, Fred Melamed. **DISTRIBÚTOR:** Tatrafilm

Volá sa Aladdin a od smrti Kim Čong Ila sa považuje za posledného mohykána medzi diktátormi. Komik a mystifikátor Sacha Baron Cohen si tentoraz nasadil mužnú bradu a zmenil sa na neobmedzeného vládcu malej krajinky menom Wadiya, ktorú chce zo všetkých síl zachrániť pred demokraciou. Keď mu zástupcovia krajín, ktoré demokracii neodolali, chcú dohovoriť, vyráža do sídla OSN spolu so svojim poradcom a dvojníkom. Skôr ako sa rozhladne, skončí vinou sprisahan-cov polonahý na ulici a vystrieda ho dvojník – pastier kôz. *Diktátor* je heroickým príbehom muža, ktorý riskoval vlastný život, aby zabezpečil, že demokracia nikdy neovládne krajinu, ktorú s takou láskou týra.

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Gombíková vojna

(La nouvelle guerre des boutons, Francúzsko, 2011) DCP 2D, ŠUP, 100 min., MP 12, ČESKÝ DABING, DOBRODRUŽNÝ **RÉŽIA:** Christophe Barratier. **NÁMET:** Louis Pergaud – rovnomenná kniha (1912). **SCÉNÁR:** Stéphane Keller, Christophe Barratier, Thomas Langmann, Philippe Lopes Curval. **KAMERA:** Jean Poisson. **STRIH:** Yves Deschamps, Anne-Sophie Bion. **HUDBA:** Philippe Rombi. **HRAJÚ:** Laetitia Casta, Guillaume Canet, Kad Merad, Gérard Jugnot. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Píše sa rok 1944 a zatiaľ čo krajina je zmietaná ničivou druhou svetovou vojnou, v malej francúzskej dedinke prebieha úplne iná vojna. Deti z dvoch večne znepriatelených susedných dedín Longeverne a Velrans medzi sebou nemilosrdne zápasia. Detská vojna však nečakane naberá úplne iný ráz. Všetkým zajatcom sú z oblečenia poodtrhané všetky gombíky.. Odtrhnuté gombíky sa stávajú jasným znakom porazených, ktorí odchádzajú z boja obna-žení a potupení. Po generácie neutí- chajúci boj sa mení na „gombíkovú vojnu“. Víťazom sa stane dedina, ktorej sa podarí ukoristiť viac gombíkov.

PREMIÉRA: 3. 5. 2012

Hamlet podniká

(*Hamlet liikemaimmassa*, Fínsko, 1987) 35 mm, 86 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Aki Kaurismäki. **NÁMET:** William Shakespeare – hra *Hamlet* (1599-1601).

SCENÁR: Aki Kaurismäki. **KAMERA:** Timo Salminen. **STRICH:** Raija Talvio. **HRAJÚ:** Pirkka-Pekka Petelius, Kati Outinen, Elina Salo, Esko Salminen, Esko Nikkari, Kari Väinänen, Hannu Valttonen, Matti Pellonpää. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Aki Kaurismäki preniesol klasické Shakespearovo dielo do súčasného Fínska a Hamletom dnešných dní je v jeho filme dedič podielov významného podnikníka, kde po otcovej smrti šéfuje jeho strýko Klaus. Bezstarostný nezodpovedný mladík, ktorý sa dovtedy venoval písaniu podpriemernej poézie a jediné, čo ho zaujímalo, bola jeho hmotnosť, musí začať žiť v reálnom svete. Kaurismäki sa vo svojej adaptácii nebráni komickým momentom a pre neho charakteristickej irónii. Cez nekritizuje spoločenské nerovnosti a zneužívanie politickej moci. Kaurismäki nehľadá jednoznačné definitívne riešenia, pretože chápe nemožnosť vysloviť jediné správne odpovede.

PREMIÉRA: 17. 5. 2012

Kráska a zvieratá 3D

(*Beauty and the Beast*, USA, 1991) DCP 3D, 85 min., MP 7, SLOVENSKÝ DABING, ANIMOVANÝ / RODINNÝ

RÉŽIA: Gary Trousdale, Kirk Wise.

NÁMET: Brenda Chapman, Burny Mattinson, Brian Pimental, Joe Ranft, Kelly Asbury, Chris Sanders, Kevin Harkey, Bruce Woodside, Tom Ellery, Robert Lence. **STRICH:** John Carnochan. **HUDBA:** Alan Menken. **V SLOVENSKOM ZNENÍ:** Alžbeta Bartošová, Michal Klučka, Martin Kaprálik, Igor Krempaský, Olga Šalagová, Marián Slovák, Juraj Hrčka, Karol Čalík, František Kovár. **DISTRIBÚTOR:** Saturn Entertainment

Animovaná klasika ocenená dvoma Oscarmi teraz v 3D! Pyšného a arogantného princa premení čarodejnica na hroznú zvieratku aby ho potrebovala. Napokon mu však dá možnosť vykúpiť sa. Šancu získať ľudskú podobu má ale iba vtedy, ak sa do neho zamiluje nejaké dievča. V odľahlej dedine žije Kráska, dcéra čudáckeho vynálezcu, o ktorú sa uchádza miestny krásavec. Maurice sa jedného dňa vydá na cesty a zabľúdi až do domu zakliateho princa. Aby si vynálezca zachránil život, musí za ním do domu strašného zvera prísť jeho dcéra. Kráska sa do obludy zamiluje a v rozprávkovom happy ende sa zvieratka zmení opäť na princa.

PREMIÉRA: 17. 5. 2012

Libáš jako ďábel

(*Libáš jako ďábel*, Česká republika, 2012) DCP 2D, ŠUP, 113 min., MP 12, KOMÉDIA

RÉŽIA: Marie Poledňáková. **SCENÁR:** Marie Poledňáková. **KAMERA:** Vladimír Smutný.

HUDBA: Petr Malásek. **HRAJÚ:** Kamila Magalová, Oldřich Kaiser, Jiří Bartoška, Eva Holubová, Roman Vojtek, Martha Issová, Milan Šteindler, Jiří Langmajer, Petr Nárožný. **DISTRIBÚTOR:** Continental Film

Režisérka Marie Poledňáková sa dva roky po divácky úspešnom filme *Libáš jako Bůh* vracia s jeho voľným pokračovaním. Helena s Františkom začínajú žiť spoločný život a rozhodnú sa byť aspoň chvíľu sami. Odcestujú preto na romantickú dovolenku do Maroka. Cestu sprevádza množstvo rôznych komplikácií, od stratenej batožiny, až po ich bývalých partnerov, ktorí sú rozhodnutí získať si Helenu a Františka späť a vo všetkom vidia príležitosť ako to dosiahnuť. Ukáže sa, že uniknúť z bývalého života nie je jednoduché, ani pred rodinou a priateľmi. Cesta sa stáva skutočnou skúškou ich vzťahu.

PREMIÉRA: 10. 5. 2012

Lollipop Monster

(*Lollipop Monster*, Nemecko, 2011) 35 mm + DVD, 96 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Ziska Riemann. **SCENÁR:** Ziska Riemann, Luci Van Org. **KAMERA:** Hannes Hubach. **STRICH:** Dirk Grau. **HUDBA:** Ingo Ludwig Frenzel. **HRAJÚ:** Jella Haase, Sarah Horvath, Nicolette Krebitz, Thomas Wodjianska, Sandra Borgmann, Rainer Sellien, Fritz Hammel, Janusz Kocaj, Koffi Kôkô, Nikeata Thompson, Rafael Stachowiak, Andreas Windhuis. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Stredoškôľčky Ari a Oona sú možno na prvý pohľad odlišné typy, ale napriek tomu sú si veľmi podobné. Blondavá Ari žije v navonok ideálnej rodine, ktorá pôsobí, ako vystrihnutá z katalógu. Tmavovlasá Oona žije v umeleckom bohémskom prostredí a je zariadenou fanúšičkou temného berlínskeho undergroundu 80. rokov. Napriek tomu medzi nimi vznikne pevné priateľstvo. Dievčatá majú kresbami. Ich priateľstvo sa stáva únikom z prostredia nefungujúcich rodín a obranou proti pokryteckému okoliu. Všetko sa však jedného dňa zmení. Formálne zaujímavý film hovorí jasne – lepšie už bolo!

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Lososy v Jemene

(*Salmon Fishing in the Yemen*, USA, 2011) DCP 2D, ŠUP, 107 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ROMANTICKÝ / KOMÉDIA

RÉŽIA: Lasse Hallström. **NÁMET:** Paul Torday – rovnomenný román (2006).

SCENÁR: Simon Beaufoy. **KAMERA:** Terry Stacey. **STRICH:** Lisa Gunning. **HUDBA:** Dario Marianelli. **HRAJÚ:** Ewan McGregor, Emily Blunt, Amr Waked, Kristin Scott Thomas, Tom Mison. **DISTRIBÚTOR:** Forum Film Slovakia

Doktor Alfred Jones nečakane dostane návrh, aby sa zapojil do bláznivého projektu nasadenie desať tisíc lososov do púšte v Jemene. Britskí politici v ňom vidia možnosť, ako odvieť pozornosť médií od nepríjemností na Strednom východe. Celý projekt vymyslel jemenský šejk, ktorého lososov rád loví. Jeho presvedčenie, že viera je mocná, nadchne napokon aj Freda. Spolu s krásnou šejkovou správkynou majetku sa vydávajú na neobyčajnú cestu a Fred v sebe objaví svoje netušené ja. *Lososy v Jemene* sú očarujúcim filmom o vášni k rybolovu, politickom kolotoči, nečakanom hrdinstve, láske a pokuse dokázať, že všetko ide, keď sa chce.

PREMIÉRA: 17. 5. 2012

Marieke, Marieke

(*Marieke, Marieke*, Belgicko / Nemecko, 2010) DCP 2D + DVD, 95 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Sophie Schoukens. **SCENÁR:** Sophie Schoukens. **KAMERA:** Alain Marcoen.

STRICH: Peter Woditsch. **HUDBA:** Jeff Mercelis. **HRAJÚ:** Hande Kodja, Jan Decler, Barbara Sarafian, Caroline Berliner. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Marieke žije deň po dni svoj stereotypný život. Matka pred ňou dôsledne tají, za akých okolností pred rokmi zahynul jej otec. Citovú prázdnotu, ktorú prežíva doma aj v práci kompenzuje intímnymi stretnutiami so staršími mužmi. Mariekinou záľubou je potom fotografovanie ich nahých tiel. Keď ju jedného dňa vyhľadá otcov dávny priateľ, začína sa pomaly zdvíhať závoj tajomstva jej vlastnej minulosti. Film má civilnú atmosféru a je zjavná empatia režiséra voči svojim hrdinom. *Marieke, Marieke* je dielom Sophie Schoukens, jednej z režisérok, patriacej do novej generácie mladých flámskych autoriek zameriavajúcich sa na intímne pohľady do životov hlavných hrdiniek.

PREMIÉRA: 24. 5. 2012

Moje letné prázdniny

(**Get a Gringo**, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 95 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / DRÁMA / KOMÉDIA
RÉŽIA: Adrian Grunberg. **SCENÁR:** Mel Gibson, Adrian Grunberg, Stacy Perskie.
KAMERA: Benoît Debie. **STRIH:** Steven Rosenblum. **HUDBA:** Antonio Pinto.
HRAJÚ: Mel Gibson, Kevin Hernandez, Dolores Heredia, Peter Stormare, Daniel Gimenez Cacho, Roberto Sosa, Peter Gerety.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Zlodejovi Porterovi sa síce podarí ukradnúť celkom všetkú sumu peňazí, ale pri naháňaní s pohraničnou strážou skončí jeho auto na kapote tesne za mexickou hranicou. Tam ho zadržia a deportujú do nebezpečného a drsného väzenského geta El Pueblito. Vládné tam násilie, korupcia a promiskuita. Porter stretáva deväťročného chlapca, ktorý sa ho snaží naučiť v tomto pekľe prežiť. A stretáva i chlapcovú krásnu matku. Komplikácie narastajú, keď gang začne žiadať svoje peniaze, ktoré Porter ukradol. Začína sa séria naháňaníek a prestreliek, ktoré korení Porterov sarkastický humor.

PREMIÉRA: 24. 5. 2012

Muži v čiernom 3

(**Men in Black III**, USA, 2012) DCP 2D S ČESKÝMI TITULKAMI A ČESKÝM DABINGOM, DCP 3D S ČESKÝM DABINGOM, 104 min., MP, SCI-FI KOMÉDIA
RÉŽIA: Barry Sonnenfeld. **SCENÁR:** Etan Cohen, David Koepp, Jeff Nathanson, Michael Soccio. **KAMERA:** Bill Pope. **STRIH:** Wayne Wahrman, Don Zimmerman. **HUDBA:** Danny Elfman. **HRAJÚ:** Will Smith, Tommy Lee Jones, Josh Brolin. Alice Eve, Emma Thompson, Bill Hader, Lady Gaga. **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Agenti J a K, muži v čiernom, sa vracajú. Tentoraz v 3D. Osud agenta K je ohrozený a v ohrození je aj celá planéta. Agent J sa preto musí vydať na cestu časom späť do minulosti, aby zachránil priateľa aj Zem. J postupne odhaľuje existenciu tajomstiev o vesmíre, o ktorých mu agent K nikdy nepovedal. Tajomstvá začínajú byť jasnejšie od momentu, keď sa agent J spojí s mladým agentom K, aby s jeho pomocou zachránil svojho partnera, agentúru a samozrejme aj budúcnosť planéty a ľudstva.

PREMIÉRA: 17. 5. 2012

Poupata

(**Poupata**, Česká republika, 2011) 35 mm, 94 min., MP 12, DRÁMA
RÉŽIA: Zdeněk Jiráský. **NÁMET:** Zdeněk Jiráský. **SCENÁR:** Zdeněk Jiráský. **KAMERA:** Vladimír Smutný. **STRIH:** Petr Turyna. **HUDBA:** Martin Příkrýl. **HRAJÚ:** Vladimír Javorský, Malgorzata Pikus, Marika Šoposká, Josef Láska, Aneta Krejčíková, Kateřina Jandáčková, Jiří Maryško. **DISTRIBÚTOR:** Asociácia slovenských filmových klubov

Príbeh o postupnom rozklade rodiny z malého českého mesta. Každá z postáv žije podľa svojich ideálov. Agáta túži po šťastnom živote, hoci si uvedomuje, že dosiahnuť ho môže len pomocou útoku, čiže zradou najbližších. Honza verí v čistotu a silu lásky, a to bez ohľadu na okolnosti, za akých sa zrodila. Kamila zas vníma budúcnosť s nádejou, že bieda dneška sa raz iste pomíne. Iba Jarda dobre vie, že svet ani seba samého nezmení. Snímka pripomína britské sociálne drámy 90. rokov, vrátane čierneho humoru, ktorý jednotlivé situácie podfarbuje. *Poupata* získali Českého leva 2011 za najlepší film, najlepšiu réžiu, najlepšiu kameru a najlepší mužský herecký výkon.

PREMIÉRA: 3. 5. 2012

Slečna nebezpečná

(**One For Money**, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 91 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / KOMÉDIA / KRIMI
RÉŽIA: Julie Anne Robinson. **NÁMET:** Janet Evanovich – rovnomenný román (1994). **SCENÁR:** Stacy Sherman, Karen Ray, Liz Brixius. **KAMERA:** Jim Whitaker. **STRIH:** Lisa Zeno Churgin. **HUDBA:** Deborah Lurie. **HRAJÚ:** Katherine Heigl, Jason O'Mara, Daniel Sunjata, John Leguizamo, Sherri Shepherd, Debbie Reynolds.
DISTRIBÚTOR: Continental Film

Tak trochu bláznivá Stefanie neprežíva práve najlepšie časy. Prišla o prácu, je bez peňazí, stále zostáva bez chlapa a všetko zavŕši moment, keď jej zabavia auto. Bratranec jej ponúkne prácu vo svojej firme, ktorá sa zameriava na pátranie po osobách, čo sa nedostavili pred súd a ich dolapenie. Cena za chytenie jedného takéhoto „utečena“ môže byť poriadne vysoká. Stefanie v tejto ponuke vidí vynikajúcu možnosť zariadiť si a rozhodne sa ju prijať. Prvý prípad, ktorý jej zveria, je dolapenie šarmantného bývalého policajta Joa Morelliho, obvineného z vraždy. Je tu však jeden problém. Morelli je Stefaniin priateľ z detstva. Alebo dokonca viac ako iba priateľ...

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Snehulienka a lovec

(**Snow White and the Huntsman**, USA, 2012) 35 mm + DCP 2D, ŠUP, MP, ČESKÝ DABING A ČESKÉ TITULKY, DOBRODRUŽNÝ / FANTASY
RÉŽIA: Rupert Sanders. **SCENÁR:** Evan Daugherty, John Lee Hancock, Hossein Amini. **KAMERA:** Greig Fraser. **STRIH:** Conrad Buff, Neil Smith. **HUDBA:** James Newton Howard. **HRAJÚ:** Kristen Stewart, Chris Hemsworth, Charlize Theron, Sam Claflin, Toby Jones, Ian McShane, Bob Hoskins.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Snehulienka aká tu ešte nebola. V originálnej adaptácii klasického príbehu nechýbajú síce trpaslíci, ale sú ozbrojení a veľmi nebezpeční. Nová verzia „rozprávky“ začína vo chvíli, keď mladý poľovník dostane rozkaz odvieť Snehulienku do lesa a tam ju zbaviť života. Rozkaz neposlúchne a nechá dievča nažive, pretože k nej niečo začína cítiť. A tak spolu naplánujú útek. Krehká princezná neváha navliecť si brnenie a vyraziť za zlou macochou s mečom v ruku. Klasická rozprávka sa tak mení na výpravnú dobrodružnú fantasy s Kirsten Stewart v úlohe Snehulienky a držiteľkou Oscara Charlize Theron ako zlou kráľovnou.

PREMIÉRA: 10. 5. 2012

Street Dance 2 3D

(**StreetDance 2**, V. Británia / Nemecko, 2012) DCP 3D, 85 min., MP, ČESKÉ TITULKY, TANEČNÝ / ROMANTICKÝ / DRÁMA
RÉŽIA: Max Giwa, Dania Pasquini. **KAMERA:** Sam McCurdy. **STRIH:** Tim Murrell. **HRAJÚ:** George Sampson, Sofia Boutella, Falk Hentschel, Flawless, Tom Conti, Stephanie Nguyen, Ella Wragg.
DISTRIBÚTOR: Tatrafilm

Pokračovanie úspešného filmu z londýnskej street dance scény. Tanečná skupina sa tesne pred prestížnou súťažou po odchode Jaya začína rozpadáť. Zúfalá Carly prichádza o svoj veľký tanečný sen a dokonca aj o skúšobné priestory. Záchranu nájde v učiteľke baletu Helen, ktorá je fascinovaná tanečným umením celej skupiny a ponúkne im na skúšanie luxusnú baletnú sálu. Ale iba pod podmienkou, že budú spolupracovať s jej baletnými tanečníkmi. Dúfa, že sa od street dancerozov nakazia nadšením a vášňou pre tanec. Dve rozdielne skupiny tanečníkov tak musia nájsť spôsob, ako spolupracovať.

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Tady hlídám já

(**Tady hlídám já**, Česká republika, 2012) 35 mm + DCP 2D, 107 min., MP, RODINNÁ KOMÉDIA

RÉŽIA: Juraj Šajmovič. **SCÉNÁR:** Petra Ušelová, Petr Kazda, Juraj Šajmovič.

KAMERA: Juraj Šajmovič. **HUDBA:** Ladislav Faktor. **HRAJÚ:** Iva Pazderková, Lukáš Vaculík, Jitka Ježková, Vladimír Javorský, Simona Stašová, Pavel Nový, Klára Jandová, Lukáš Latinák.

DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Rodinný film pre všetky generácie rozpráva príbeh osemročnej Kačeny a Huga. Hugo je jazvečík a Kačenka ho dostala od svojho dedka Mojmirá, ktorý je ako jediný presvedčený, že jeho milovaná vnučka nepotrebuje „prášky na hlavu“, ale najmä verného kamaráta. Aj keď sa o ňu rodičia veľmi pozorne starajú, predsa sa cíti osamotená. Kačenka trpí ADHD (poruchou sústredenia spojenou s hyperaktivitou) a tak na okolie pôsobí ako neposlušné a nevychované dieťa. Zdá sa však, že canisterapia bude účinná. Z jazvečíka Huga sa stane jej ochranca, spôsobuje síce občas aj problémy, ale najmä uvoľňuje napätie a je zdrojom mnohých komických situácií.

PREMIÉRA: 10. 5. 2012

Temné tieň

(**Dark Shadows**, USA, 2012) DCP 2D, ŠUP, 113 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY, KOMÉDIA / FANTASY / HOROR

RÉŽIA: Tim Burton. **NÁMET:** John August, Seth Grahame-Smith podľa rovnomenného TV seriálu (1966-1971). **SCÉNÁR:** Seth Grahame-Smith. **KAMERA:** Bruno Delamarre.

STRIH: Chris Lebenzon. **HUDBA:** Danny Elfman. **HRAJÚ:** Johnny Depp, Michelle Pfeiffer, Eva Green, Jonny Lee Miller, Chloë Grace Moretz, Gulliver McGrath, Helena Bonham Carter, Alice Cooper.

DISTRIBÚTOR: Continental Film

Píše sa rok 1752. Joshua sa so svojou ženou Naomi a synom Barnabášom vydávajú na plavbu z anglického Liverpoolu za lepším životom v Amerike. Utekajú pred záhadnou kliatbou, ktorou je postihnutá ich rodina, ale ani oceán nie je dost veľký, aby ich pred kliatbou ochránil. O dvadsať rokov je z Barnabáša bohatý a vplyvný muž. Keď však zlomí srdce Angelique Bouchard, jeho osud sa radikálne zmení. Čarodějnica ho za trest zmení na upíra a pochová zaživa. Po 200 rokoch sa Barnabášovi podarí dostať von z hrobky. Nájde spustnuté panstvo a potomkov rodiny skrývajúcich svoje temné tajomstvá.

PREMIÉRA: 24. 5. 2012

Útek z MS-1

(**Lock Out**, Francúzsko, 2011) 35 mm + DCP 2D, 95 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, AKČNÝ / TRILER / SCI-FI

RÉŽIA: James Mather, Stephen St. Leger.

NÁMET: Luc Besson. **SCÉNÁR:** Luc Besson, James Mather, Stephen St. Leger. **KAMERA:** James Mather. **STRIH:** Camille Delamarre, Eamonn Power. **HUDBA:** Alexandre Azaria.

HRAJÚ: Guy Pearce, Maggie Grace, Peter Stormare, Vincent Regan, Lennie James, Jacky Ido, Anne-Solenne Hatte.

DISTRIBÚTOR: Magic Box Slovakia

Píše sa rok 2079 a svet je konečne bezpečný. Podarilo sa najšť spôsob, ako ochrániť ľudí pred zločincami a psychopatmi. Najhorší z najhorších sú zadržávaní na mieste, z ktorého niet úniku. MS-1. Väznica uprostred hlbokého vesmíru, ďaleko od Zeme. Ale dokedy? Keď prezidentova dcéra Emilie navštívi v rámci humanitárnej misie nebezpečné vesmírne väzenie, aby dokázala, že s väzňami sa zle zaobchádza, strhne sa krvavá vzbura a nebezpeční zločinci získajú cenného rukojemníka. Zachrániť ju (a aj svet) z nebezpečenstva dokáže iba jediný človek. Bývalý špičkový vládny agent, ktorý teraz čelí obviňovaniu zo sprisahania proti USA. Prezident prichádza s ponukou, aká sa nedá odmietnuť.

PREMIÉRA: 31. 5. 2012

Víla

(**La fée**, Francúzsko / Belgicko, 2011) DCP 2D + DVD, 93 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA / DRÁMA

RÉŽIA: Dominique Abel, Fiona Gordon, Bruno Romy. **SCÉNÁR:** Dominique Abel, Fiona Gordon, Bruno Romy. **KAMERA:** Claire Childéric, Jean-Christophe Leforestier.

STRIH: Sandrine Deegen. **HRAJÚ:** Dominique Abel, Fiona Gordon, Philippe Martz, Bruno Romy. **DISTRIBÚTOR:** Film Europe

Dom pracuje v malom hotely blízko prístavného mesta Le Havre. Jednej noci príde do hotela Fiona. Žena nemá žiadnu batožinu a dokonca ani topánky. Domovi prezradí, že je víla a môže mu vyplniť tri želania. Svoj sľub však nedodrží. Keď mu splní druhé želanie náhle zmizne. A zamilovaný Dom po nej začína pátrať. Tvorcovia filmu Dominique Abel, Fiona Gordon a Bruno Romy vo svojom treťom spoločnom projekte opäť využívajú svoju divadelnú skúsenosť a zostávajú verní odkazu zlatej éry grotesky, ako aj filmom Jacquesa Tatiho. Príbeh o tom, že cesta ku šťastiu je vždy plná prekážok aj prevapení a každý si ho musí najskôr zaslúžiť, je úprimným a humorným filmom pre široké divácke spektrum.

► Mariana Jaremková a Miro Ulman

Premalované Slnko v sieti

Vo foyer bratislavského kina Lumière je sprístupnená výstava série premalieb **Rudolfa Filu** s názvom **Slnko v sieti? Premalované!** Známy výtvarník ozvláštnil a obohatil svojim umeleckým vstupom čiernobiele fotografie z filmu Štefana Uhery *Slnko v sieti*. Fotografie boli súčasťou kalendára, vydaného pri príležitosti 50. výročia premiéry zlomového filmu, ktorý odštartoval československú novú vlnu a zaradil tak domácu kinematografiu do moderného prúdu európskeho filmu. Estetik Peter Michalovič oslovil Rudolfa Filu, aby formou premalieb interpretoval nielen fotografie z priekopníckeho filmu, ale i pôvodné plagáty od Milana Paštéku. Výtvarníkovi sa podarilo dať dobovým záberom nové významy a pridať im na intenzite a pôsobivosti. Pri vstupe do kina Lumière tak návštevníka zasiahne nielen atmosféra zlatej éry slovenskej kinematografie, ale výstava Filových artefaktov zároveň ponúka zaujímavé presahy a priestor na úvahy.

Májovú programovú ponuku kina Lumière nájdete na strane 41 spolu s filmovými tipmi estetika Petra Michaloviča, ktorý výstavu Filových premalieb **Slnko v sieti? Premalované!** inicioval. ► jar

Kiná končia i začínajú

Sála posledného kamenného kina v Košiciach sa po 83 rokoch definitívne zavrela. Prevádzkovateľ, spoločnosť Tatrafilm, udáva ako hlavný dôvod zrušenia kina Úsmev, ako aj kina Impulz absolútny nedostatok filmových kópií 35 mm formátu, ktoré sa prestali vyrábať. Prevádzku kina by mohla obnoviť digitalizácia, tá však stojí 137-tisíc Eur. Ako však pre médiá uviedla riaditeľka Tatrafilmu v Košiciach Mária Pichnarčíková „...v prípade spolupráce mesta Košice na digitalizácii kina Úsmev nie je vylúčené obnovenie prevádzky kina, samozrejme už novou technológiou premietania“.

Úspešnejšie než v Košiciach boli jednosálové kiná v dvoch ďalších mestách. 10. februára bolo 3D projekciou filmu *Happy Feet 2* otvorené digitalizované kino Gemini Lux v Bánovciach nad Bebravou, kde to zvládli i bez podpory Audiovizuálneho fondu. A 3. apríla 2012 spustilo skúšobnú prevádzku nového digitálneho projektora jednosálové kino Centrum v Michalovciach. Ostrá prevádzka začala 19. apríla. Úplná digitalizácia kina si vyžiadala finančné náklady vo výške 137 610 Eur, z toho dotácia z AVF bola vo výške 32 500 Eur, zvyšok dofinancovalo Mesto Michalovce. Je to už trinásť digitalizované jednosálové kino na Slovensku.

► jar, miro

Čas anjelov

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Po celovečernom debute *Démoni* prichádza Róbert Šveda so svojim druhým filmom *Anjeli*. Príbeh Michala, ktorý, nečakane konfrontovaný s vlastnou smrteľnosťou, rezignuje na život, je súčasne príbehom o potrebe lásky. A o zjaveniach. Spontánny nízkorozpočtový film *Anjeli* bol nakrútený za necelé dva týždne a premiéra tohto autorského projektu režiséra a scenáristu Róberta Švedu bude 3. mája 2012.

Divadelník Michal sa dozvedá, že má agresívnu formu rakoviny pečene. Odmietne chemoterapiu, aj akýkoľvek spôsob liečenia (a záchranu) a odchádza na chatu, kde sa o neho stará mníška, spolu s jeho životným partnerom Rafaelom. Rafo sa nevie zmieriť s Michalovým rozhodnutím a v poslednej fáze ich vzťahu akoby sa láska vytratila. Na chatu prichádzajú rôzni ľudia, ktorí sa stávajú katalyzátormi diania. Medzi nimi aj charismatický cudzinec, ktorý sa intenzívne začne zaujímať o umierajúceho Michala. Bude jeho posledným potešením, alebo záchranou? „*Anjeli boli pôvodne písaní ako trojpovedkový film o mužoch*,” spomína Róbert Šveda. „*Tento film je napokon jednou z poviedok, ktorá bola pre mňa najosobnejšia. Muselo prísť k transformácii. Príbeh sa odohrával počas zimy, na chate hlboko v horách. Bolo to celé depresívnejšie, chladnejšie. Nakrúcalo sa však napokon v lete. Hrubá dejová linka existovala a hľadalo sa k nej letné zobrazenie a zobrazenie, ktoré by fungovalo s lokáciou. Ide o nízkorozpočtový film a ako taký mal svoje limity. Hľadali sme preto lokácie blízko Bratislavy a našli sme ich v Plaveckom Štvrtku. Bolo to diametrálne iné prostredie, ako v pôvodnom*

scenári. Dejové linky, zvraty, zjavenia, všetko fungovalo úplne inak. Veľa vecí sa dopisovalo priamo na placi, v konkrétnom prostredí.“ Nízkorozpočtový film *Anjeli* bol nakrútený za rekordne krátky čas. „*Nakrúcali sme 12 dní. V počte nakrútených obrazov (5-6) na deň to bola takmer seriálová výroba. Nemohli sme si dovoliť ten luxus pretáčať to na druhý deň, ak sme nemali ideálne svetlo,*“ vysvetľuje režisér. „*Ale práve v tom je čaro. Nízkorozpočtové, nezávislé, alebo spontánne filmy sa nakrúcajú práve takto. Veľa vecí vzniká priamo na placi. V súčasnosti, kedy sa scenár developuje po celej Európe s desiatimi konzultantmi a mnohokrát sa k ničomu novému nedopracujú, len zistíš, že sa ten film začína podobať na ostatné a tie zase na ďalšie. Ja obdivujem 60. roky, kedy veľa vecí bolo spontánnejších. Myslím, že sme to dosiahli. Podobný film tu asi dlho nebol, najmä jeho atmosféra, možno od Šulíkovej Záhrady nebola takto zachytená.*“ *Anjeli* vznikli najmä z nadšenia a vďaka podpore ľudí, ktorí projektu od začiatku verili. „*Hľadali sme možnosti vo výrobnom a postprodučnom štábe kto a ako by do projektu išiel, či už zadarmo, alebo s veľkými zľavami.*

Komerčné sumy neprichádzali do úvahy,“ hovorí vedúca výroby Natália Guzikiewiczová. „*S ľuďmi, ktorí sa na vzniku Anjelov podieľali, spolupracujeme na viacerých komerčných projektoch a u väčšiny sa nakumulovala chuť robiť film. Bola to príjemná zmena oproti práci na komerčnom seriáli. Pre mňa to bolo jedno z najkrajších nakrúcaní. Mnohí neboli platení vôbec, iní nie štandardne, a keď robíte niečo zadarmo, už to nie je práca, ale vec, z ktorej sa tešíte. Ste tam, lebo naozaj chcete. Bol to krátky, ale intenzívny čas, neovplyvnený tým, čo sa deje vonku. Bývali sme v chatách, kde sa aj nakrúcalo, takže sme sa každé ráno budili priamo na placi. Umývali sme si ráno zuby a už sa pritom svietilo. Doslova sme tým filmom žili. To, čo sme počas tých dní zažili, sa často v drobných detailoch dostávalo aj do scenára, ktorý Robo po nociach dopisoval.*“ *Anjeli* sú nakrútený ako videozáznam na digitálne zrkadlovky, ktoré aj napriek niektorým úskaliam vo videokompresii dokážu podať výsledný obraz, priestor a hĺbku ostroti veľmi podobné filmovej kamere. „*Nakrúcalo sa na môj foťák, do ktorého som si dokúpil o pár bateriek a kariet viac, plus nejaké optiky navyše, zohnal sa grip a točilo sa,*“ uviedol na margo technického zázemia v rozhovore pre

Film.sk 3/2012 Šveda. „*Chcel som, aby Anjeli boli pekný film. Každý záber mal byť pekný. Anjeli sú vždy vyobrazovaní ako krásne bytosti, rovnako ako ich zjavenia. Film vychádza v istom zmysle z divadla. Mnohé veci sú potom tomuto konceptu podriadené. Preto je napríklad vo filme niekoľko dlhších monológov, ktoré ale majú príbeh. Chcel som si vyskúšať aj takýto spôsob.*“ *Anjeli* sú aj hereckým comebackom Petra Bebjaka, ktorý si vo filme zahral ústrednú postavu Michala. „*Všetci herci hrali zadarmo, vrátane Petra,*“ dodáva Natália Guzikiewiczová. „*S Robom sa navzájom dlho poznajú, vedia, čo od seba môžu očakávať. Peter sa do tejto úlohy presne hodil, a tohto projektu sa chcel zúčastniť. Ak sa už mal vrátiť pred kameru, tak v niečom špecifickom, v pozitívnom zmysle slova. Bolo pre mňa sympatické, že Peter nezasahoval Robovi do režirovania a nechal sa viesť. A naopak Robo mu nechával dostatok priestoru pre vytváranie postavy. Bolo to o komunikácii a nie o direktíve.*“ Režisér Róbert Šveda potvrdzuje, že *Anjeli* sú do veľkej miery osobným filmom. „*V istom veku ľudia okolo vás začínajú odchádzať. Život je už lemovaný smrťou. Myslím si, že Anjeli mi pomohli vyrovnať sa s privátnou situáciou. Potreboval som sa touto témou konfrontovať. Je to v istom zmysle artterapia.*“ ▲

Anjeli (Anjeli, Slovenská republika, 2012)

Celkový rozpočet filmu: 60 000 Eur (z toho podpora AVF – 9000 Eur, podpora MK – 0 Eur)

Počet kópií, v ktorých sa film bude distribuovať v slovenských kinách: 7 DCP nosičov

Kameraman Tomáš Zedníkovič s režisérom Róbertom Švedom ■ FOTO: Martin Hasák

Foto: Miro Nôta

Film je úprimnejší ako život

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Dokumentarista Miro Remo sa dostal do diváckeho povedomia filmom *Arsy-Versy*, ktorý doteraz získal rekordných 36 ocenení na domácom a medzinárodnom fóre, vrátane prestížneho jihlavského festivalu. Nadviazal ním na svoje úspešné študentské filmy, z ktorých zarezonoval emočne vypätý *Studený spoj*. Absolvent dokumentárnej tvorby v ateliéry Vlada Balca dokončuje celovečerný dokumentárny film *Comeback* a aktuálne je hotový dokument o fotografovi Tiborovi Huszárovi.

Projekt, ktorým si žil posledné týždne je dokument o fotografovi Tiborovi Huszárovi.

O aký projekt ide?

– Oslovil ma Ivan Ostrochovský, či by som sa nechcel zapojiť do projektu série dokumentárnych filmov o slovenských fotografoch. Každý diel nakrúca iný režisér. Pôvodne mi ponúkli iného fotografa, ale ja som chcel nakrútiť dokument o Tiborovi Huszárovi. Po prvýkrát som sa s ním stretol ešte počas štúdia, keď som bol na jeho podnet nafilmovať svadbu olašských cigánov. On fotografoval a ja som nakrúcal. To ma fascinovalo. Ivan súhlasil a tak som odišiel s Huszárom do Paríža a strávil s ním týždeň. Ako hovorí, New York je na prácu a Paríž na život. Sú to teda obrazy z Paríža, ktoré by mali ukazovať jeho uvoľnenú atmosféru. Huszár fotí bezprostrednú realitu. Pre mňa to bolo jedno z najkrajších nakrúcaní, aké som doteraz zažil.

Tibor Huszár je výraznou osobnosťou s vyhranenými názormi. Ako prebiehalo nakrúcanie?

– Vždy je to na začiatku o rešpekte. Nevieš do čoho ideš. Ja som sa s ním predtým stretol iba pri nakrúcaní tej svadby. Pred nakrúcaním som mu povedal čo od neho čakám a dohodli sme sa, takže do Paríža sme už cestovali s istou predstavou. Najskôr bol prekvapený, že s ním chceme stráviť celý týždeň, ale ja nemôžem nakrúcať dva dni. Keď súhlasil s týždňovou spoluprácou, tak som si uvedomil, že je to začiatok, na ktorom sa dá budovať. Mne je blízka najmä jeho bezprostrednosť, on sa nepretvaruje. Každý film, ak ho chceš robiť dobre, je náročný. Navodiť pocit spokojnosti pri tvorbe je pomerne ťažké. Ale film o fotografovi sa robí ľahko v tom zmysle, že máš množstvo obrazového materiálu.

V piatom ročníku si začal nakrúcať svoj absolventský film *Comeback* z prostredia ilavskej väznice, ktorý sa zaoberá témou reintegrácie. V akom štádiu je teraz?

– Mám už urobenú prvú strihovú verziu, ale ešte to nie je prvý zstrih, ktorý by sa dal prezentovať. Teraz sa to na chvíľu zastavilo, kým som sa venoval Huszárovi. Momentálne sa dokončenie odsunulo niekedy na jeseň.

Ako si sa dostal k téme reintegrácie väzňov? A bolo jednoduché nájsť vhodných protagonistov?

– Spolupracoval som na projekte, ktorý mal poukázať na to, že sa väzni nedokážu naozaj reintegrovať po prepustení z väzenia. Vinu dával spoločnosti a jej netolerantnosti. Tak vznikol krátky film, ktorý sa zapáčil vedeniu ilavskej väznice. Takže dvere boli otvorené. Dokonca podnet nakrútiť vo väznici dokument prišiel od samotného riaditeľa. Prešiel istý čas, počas ktorého som dozrel a rozhodol som sa mu zavolať, či to ešte platí. Tak sme začali nakrúcať film.

Na začiatku sme si vybrali piatich väzňov. Predpokladali sme, že nie so všetkými udržíme kontakt a postupne sa to vykryštalizuje. Dvaja z nich zabili človeka, ale nebolo to úmyselné zabitie. Stretli sme sa s chalanom, ktorý zastreľil svoje dievča. Ale to si pri tom stretnutí ani neuvedomíš, oni sa ti takí nezdaajú. V konečnej podobe bude film zachytávať príbehy dvoch väzňov a rozhlasovej redaktorky, ktorá tu mapuje tému recidívy a problém reintegrácie väzňov. Pritom žije svoj život plný zaujímavých zážitkov... a otázok, čo tvorí jednu z liniek filmu. Táto linka do filmu pribudla, pretože ma istým spôsobom prestalo uspokojovať zaoberať sa iba pôvodnou témou. Povedal som si, že vyskúšam niečo iné. Zamiešam ešte viac karty. Hľadal som a experimentoval.

***Comeback* v sebe prepája dokumentárny film s hranými prvkami. Podobný postup sme videli napríklad v tvojom študentskom filme *Studený spoj*. Baví ťa prepájanie autentického s fiktívnym, alebo je to forma, ktorá pomôže tému komplexnejšie uchopiť?**

– Ja mám rád filmy, ktoré ma nejakým spôsobom dostanú. Chcem dokument niekam posúvať. To je prirodzená potreba. Nechcem tu stáť a rebelovať za nejakú obrodu. Ale neuspokojuje ma to. Chcem sa s tým viac pohrať, zaexperimentovať. Tak, aby sa zdokonaľoval aj formálne. Snažili sme sa, aby aj fikcia vyznela dokumentárne a nebolo ju možné rozoznať. Realita a fikcia splynú. Nebaví má čisto hraný film, lebo mu neverím. A slovenskému hranému filmu už vôbec. Dokument ma nudí prílišným ovládnutím režiséra. Priestor

a udalosti ovládnú režiséra natoľko, že ten film nie je sústredený a koncipovaný ako príbeh. A ja mám príbehy rád. Tak som bol k tomu vlastne donútený, ale je to prirodzené donútenie. Ťažko sa mi to formuluje.

Väznica je uzavretý svet, s vlastnými pravidlami, hierarchiou. Ako si sa snažil získať ich dôveru a preniknúť do tohto prostredia?

- My sme so scenáristom Jurajom Šlaukom na začiatku plánovali, že sa s nimi skamarátim. Pre mňa je dôležitý prvý moment. Obliekli sme sa do väzenských šiat a prišli do cely ako dvaja noví odsúdení trestanci, také šedé myši. Sadli sme si k stolu a všetci si nás obzerali čo sme zač. Až potom sme im povedali, že tu budeme nakrúcať film. Keď sme im vysvetlili o čom to bude, tak nás niekam poslali. Pre nich to bolo samozrejme rozptýlenie, ale nám išlo o to, aby to zaujalo aj ich. Aby niečo medzi nami preskočilo a išli sme do toho spolu. Prvé dva dni nakrúcania boli len o tom, že sme sa s nimi rozprávali pri kartách, v tých mundúroch a dozvedali sme sa rôzne veci. Niekoľko z týchto pasáží bude napokon použitých aj vo filme, napríklad rôzne hlášky, alebo uvedenie vecí do kontextu. Možno sme mali celý čas iba hrať karty. (smiech).

Aké majú oni od filmu očakávania?

- Oni majú jediné očakávanie – kedy to už bude hotové. Chcú to vidieť. Pre nich malo význam, že sa stretli s mladými ľuďmi. Pohybujú sa v izolovanej skupine kde o nich všetci vedia, že boli v base. A možnosť nájsť si nového kamaráta je veľmi obmedzená. Mňa by ani nebavilo sa s nimi rozprávať, keby to nemalo byť úprimné. Film je v mojom ponímaní úprimnejší ako život. Tam to musí to byť čisté.

A ty? Aké boli tvoje očakávania?

- Ja som chcel s človekom, ktorý prežil 15 rokov vo väzení, zažiť zlomový moment jeho života – prepustenie na slobodu. Pre neho je to v istom zmysle znovuzrodenie. A to je podľa mňa silná téma.

Ľudia majú o väzení všelijaké predstavy, ktoré si vytvorili najmä na základe informácií z médií a pri pozieraní filmov. Ako ťa zasiahla skutočná

realita vážne?

- Krátko pred nakrúcaním som videl film *Prorok*. Prišiel mi naivný a smiešny. Je to úplne iný svet. Na každej izbe funguje hierarchia, ktorá má svoje pravidlá. Často je ich na izbe aj pätnásť, takže sa tam vytvárajú silné sociálne väzby. Snažil som sa do filmu dostať čo najviac zaujímavých vecí. Myslím, že divák sa z *Comebacku* dozvie, ako funguje basa. Nad čím tí ľudia uvažujú. Mal som ambíciu zachytiť reálne dialógy a pocity.

Bavil by ťa napríklad časozberný dokument?

- Mám kamaráta, ktorý plánuje vysadiť 3 000 stromov. Myslí si, že je to dobrá investícia, ktorá sa mu po rokoch vráti. Tak možno o tom nakrútim film. Sú to silné filmy a ľudia bavia, lebo čas je vynikajúci rozprávač. Je to rovnaké, ako keď si pozeráš nejaké staré domáce archívne zábery, nakrútené ešte na osmičku. Kvalita nie je dôležitá, ale čas na teba funguje. Spomienky, ktoré na tie zábery máš naviazané. Je to pozitívna emócia.

O Arsy–Versy si hovoril ako o pozitívnom filme. Aký bude *Comeback*?

- Aj Huszár je pozitívny film, i keď má temné momenty. Ja sa na svoje filmy teraz dívam s veľkou dávkou ironie. Aj to, čo je smutné, sa mi už dnes až také smutné nezdá. Neviem, či ju cítia aj diváci. Ironia je tam preto, aby film nebol až taký vážny. Ja vo filmoch nechávam intuitívne to, čo ma najviac chytí. A najviac ma dostane, keď je všetko silno ironizované, alebo ideme v istých oblastiach do extrému. *Comeback* asi nebude šťastný film. Pociť na konci bude ťaživý.

Hrdinovia tvojich filmov sú väčšinou z rôznych okrajových spoločenských societ. Budeš sa podobným témam venovať aj ďalej?

- Mám rozrobený film o amatérskom filmárovi Ivanovi Vredíkovi, ktorý robí westerny. Ešte stále zbieram materiál. On chápe ironiu a tak sa s ním dá dotiahnuť do extrému. Začal som nakrúcať aj film o kapele Swan Bride. Absolvoval som s nimi pred rokom balkánske turné a nakrútil som veľmi zaujímavý materiál. Mapujem súčasne aj ich súkromné životy a zaradím to do konceptu, ktorý sa tým úplne zmení, čo ma na procese tvorby baví. Aj tento projekt vzniká na podnet

Ivana Ostrochovského. Pre kapelu ide o veľmi osobný film. Žiaľ na Audiovizuálnom fonde nepochopili, aký má ten film potenciál.

Ako sa ti darí pri získavaní grantov?

- *Comeback* bol podporený. Ja má problém vopred presne definovať tému filmu. Viem popísať východiská, predpoklady, ale o čom film bude pochopím naplno až pri nakrúcaní. A to je pre grantové komisie asi ťažké... Pokúšal som sa získať grant aj na hraný film, ktorý má byť o výstupe na imaginárny vrchol. Pýtali sme veľmi málo peňazí, pre hraný film možno najmenej v histórii. A nedostali sme nič. Bolo to ešte len na vývoj scenára a oni už pomaly chceli vedieť, ako to bude celé vyzerať. Ja ich neodsudzujem, mám ich rád, sú to ľudia od filmu a asi to myslia úprimne. Ale podľa mňa skutočne slobodní ľudia nemôžu rozhodovať o grantoch.

Niečo podobné povedala aj Zuza Piussi...

- Tak pozdravujem Zuzu (smiech). Jej filmy mám rád, páči sa mi, ako rýpe do vecí. To tu nerobí nikto. Najviac mi je ľúto, že slovenská televízia rezignovala na autorský dokument. A na kvalitu. Česká televízia je dobrým príkladom. Keď sa vytvorí externé tvorivé skupiny, medzi ktorými existuje istá súťaž, tak je oveľa vyššie percento pravdepodobnosti, že vzniknú kvalitné diela. A čo je dôležité, zachováva sa kontinuita.

Film *Arsy–Versy* nazbieral rekordný počet cien. Dodali ti sebavedomie? Motivovali ťa?

- Dlhú som sa na tej vlne viezol. Vyhrávaš jednu cenu za druhou čo ti prináša veľa energie. A otvorilo mi to samozrejme dvere. Ale tá vlna je preč. Teraz ma povzbudil film o Huszárovi. Stále má zmysel robiť portréty, objavovať ľudí. ▲

Filmová postprodukcia

► Miro Ulman

V poslednom čase sme vás vo Film.sk zaviedli na nakrúcanie filmov *Anjeli a Zázrak*. Poslednou klapkou však výroba filmu ani zďaleka nekončí. Nasleduje fáza, ktorá sa nazýva postprodukcia. Snažili sme sa zistiť, čo všetko do nej dnes patrí.

Postprodukcia patrí k najrozhodujúcejším fázam výroby filmu. Množstvo záberov sa musí zostrihať a spojiť v poradí, ktoré rozpráva príbeh, obrazový materiál sa musí vyčistiť alebo doplniť o vizuálne efekty, nasledujú farebné korekcie, zvuková postprodukcia a výsledkom sú hotové nosiče s audiovizuálnym dielom pre distribúciu v kinách, na DVD alebo v televízii, ktoré by malo zodpovedať režisérovej vízii.

„Začiatkom 90. rokov sa postprodukcia väčšiny slovenských filmov realizovala na Kolibe. Bol tam kompletný reťazec, teda nielen laboratóriá (35 mm), ale i strižne, trikové pracoviská, Dom zvuku a robil sa tam i záverečný mix a distribučné kópie. Filmy bolo možné postprodukčne spracovať i v Slovenskej televízii, kompletný reťazec pre 16 mm film, vrátane laboratórií a strižne, zvukové pracoviská vrátane mixu pre 16 mm i 35 mm film. Ich kapacity sa používali až do nástupu dolby zvuku v polovici 90. rokov okrem prípadov koprodukcii s českými spoločnosťami. Koliba pre väčšinu nezávislých producentov skončila počas privatizácie Ondrušom a Mečiarovými deťmi, STV počas šéfovania Richarda Rybníčka“, hovorí producent Marian Urban.

Dnes sa postprodukčným činnostiam na Slovensku venuje niekoľko spoločností. Ale kompletný reťazec služieb ponúkajú len dve – AVI studio a Filmpark. Navštívili sme druhú z nich, ktorá sa nachádza v jednoposchodovom domčeku nedeľko bratislavského centrálného trhoviska. V kancelárii už na mňa čakal majiteľ Filmparku a producent Peter Nevedal (druhý majiteľ Marek Mackovič bol služobne mimo), producentka Norma Kráľovská, marketing manager Katarína Hlinčíková a Katarína Moláková, ktorá je zodpovedná za výber projektov a dramaturgiu. „Naše štúdio je zamerané na servis a má ambíciu stať

sa producentským centrom, kde režiséri budú môcť realizovať vlastné projekty využívajúc naše výrobné kapacity“, upresňuje producentka Norma Kráľovská. „Pracujeme tu na hraných, dokumentárnych i animovaných filmoch a seriáloch. Zákazníkov poskytneme komplexné služby. Kamery, ktorými film môže nakrútiť a následne u nás môže film zostrihať, ozvučiť, urobiť farebné korekcie i zmixovať.“

„Prvým filmom, na ktorom sme sa podieľali už ako koproducent bola snímka *Hodinu neviš*“, pripomína Moláková, „v súčasnosti koprodukuje české filmy 7 dní a Zejtra napořád, v strižni máme dlhometrážny dokument *Okhwan*, pripravujeme dva filmy *Dušana Trančíka*, vyvíjame animovaný seriál *Vandy Raýmanovej* a mnohé iné projekty.“ „Naše štúdio je rozdelené na niekoľko častí“, hovorí Nevedal a prechádzame z kancelárie do skladu techniky. „Prvou je podpora nakrúcania, v rámci ktorej zapožičiavame kamerovú, zvukovú a časť svetelnej techniky. Máme tu najmodernejšie kamery aké dnes vo svete existujú. Napríklad REDky, ktorými bol nakrúcaný *Prometheus*, či *Hobbit*.“ Na prenájom techniky nadväzujú strižne, pokračuje Nevedal a ideme do miestnosti oproti skladu.

Strih

„Tá nie je veľmi zaujímavá“, smeje sa Nevedal. Je to menšia miestnosť s počítačom a veľkým monitorom, v ktorej pracuje strihač. Jednotlivé filmové zábery filmu sa väčšinou nenakrúcajú v takom poradí, v akom ich vidíme na filmovom plátne. Počas výroby strihač prechádza z režisérom výsledky denného nakrúcania a jednotlivé zábery sa potom prenásu do digitálneho formátu – ak v ňom neboli už nakrútené. To prácu strihača nesmierne uľahčuje, pretože predtým musel fyzicky strihať a znova zostavovať okienka na

filmovom páse. Dnes môže editovať jednotlivé zábery na monitore počítača. V postprodukčnej fáze strihač v spolupráci s režisérom najprv spracuje všetky časti filmu do hrubého zostrihu a z neho potom zostavia čo najfinálnu verziu. Následne režisér a hlavný kameraman pracujú na farebných korekciách a doplnia sa vizuálne efekty a titulky. „Ponúkame našim zákazníkom strih SD, HD, 2K a filmový strih pomocou *Final Cut*, *Adobe Premiere* alebo *Avid*.“ Zavrátame dvere strižne a prechádzame k ďalšej miestnosti, kde sa robí „finishing“, ktorý prináša celý rad možností ako vyčistiť obrazový materiál alebo ho doplniť o vizuálne efekty. „Tu robia *chalani retuše a efekty*, väčšinou s použitím softwaru *Adobe After Effects* alebo v 3D programoch. Vyretušujú šiby (mikrofóny na tyči), ktoré sa vyskytujú v obraze, robia nejaké zväčšenia, odstránia prípadné zrna, digitálne vymenia billboardy ak sa nejaká značka nemá alebo má objaviť na plátne a robia ďalšie zásahy do záberov. Napríklad vo Viditeľnom svete a Čerešňovom chlapcovi to bolo spolu asi sto záberov. V dokumente *Čas grimás* bolo zasa potrebné odstrániť všetky rušivé prvky a nahradiť ich dobovými.“

Grading

„Na to nadväzuje grading, alebo po slovensky farebné korekcie“, hovorí Nevedal a vedie ma do ďalšej miestnosti. „Od začiatku roku 2011 používame real timový systém *DaVinci RESOLVE* s kalibrovanou kontrolou a veľkou projekciou. Vďaka nemu môže kameraman sedieť s operátorom a nemusí čakať kým sa dáta vyrendujú (prepočítajú), ale funguje to v plnej kvalite v reálnom čase, takže môžu vymýšľať, meniť, kreovať, stmavovať, prefarbovať a všetko hneď vidia. Najnáročnejší bol v tomto smere *Čas grimás*, ktorý bol nakrúcaný najprv na digitálny betacam s rozlíšením PAL a v závere RED kamerou v rozlíšení 4K, takže sme matematicky dopočítavali obrazové body a zo 720 sme museli urobiť 1 920 a náročne sa to potom upravovalo vo farebných korekciách.“

Zvuk

Oproti miestnosti kde sa robia farebné korekcie je zvukové štúdio. Od nástupu zvuku koncom 20. rokov 20. storočia je tento neoddeliteľnou

súčasťou filmu. Práca so zvukom v postprodukcii sa delí v podstate na štyri základné etapy: dialógy a zvukové efekty, skomponovaná hudba, zvuková mixáž a prenos výsledného zvuku na filmový negatív. „Práve sme kúpili najnovší *Pro Tools*“, hovorí mi Nevedal a zapaluje svetlu v zvukovom štúdiu. „a tak je u nás možné zvukovú postprodukciu TV seriálov, relácií a spotov a samozrejme i TV filmov a kinofilmov. Nahrávacia miestnosť a mixážna miestnosť má novú akustiku a odposluchový systém.“ Zvuky sa nemusia nahrávať, ale môžu sa použiť aj zo zvukovej banky. Hudba môže byť buď priamo komponovaná pre film, alebo už existujúca, na ktorú sa vzťahujú autorské práva. V tom prípade je potrebné zaplatiť za jej použitie majiteľom práv. „V prípade dlhometrážnych filmov sa však finálny mix robí väčšinou v Prahe, vo Viedni, alebo v Maďarsku kvôli surroundu. Ale všetka tá „špinavá robota“, teda predpríprava zvukov, ruchov, ich nasádzanie, čistenie, vysekávanie sa môže predprípraviť tu a do drahého zahraničného štúdia sa ide už len na štyri dni na finálnu mixáž čím sa šetria finančné prostriedky.“

Distribučné kópie

Keď už sú dokončené všetky fázy výroby filmu prichádza zväčša na rad skúšobná projekcia. Na jej základe sa urobí ešte prípadné záverečné strihy a farebné korekcie a môže sa pristúpiť k výrobe distribučných kópií. „Vznikne niekoľko finálnych exportov, z ktorých je možné vyrobiť digitálnu kópiu – výroba nezakódovanej stojí dnes okolo 700 Eur a za každú ďalšiu kópiu zákazník zaplatí v podstate len cenu hard disku, teda okolo sto Eur. Výpal 35 mm mastra z digitálnych dát stojí okolo 12 000 Eur, výroba každej ďalšej kópie v laboratóriách okolo 2 000 Eur. Tieto ceny sa samozrejme môžu meniť podľa toho kde sa kópie vyrábajú. Úspora pri výrobe digitálnych kópií sa však stráca, keďže dnes majitelia kín vyberajú poplatky za ich premietanie. To je jeden z dôvodov, prečo dnes niektorí producenti neuvažujú s uvedením ich diela, najmä dokumentu, v kine.“ A čo sa stane s kópiami? Väčšina z nich sa po skončení premietania v kinách zničí, niektoré skončia vo filmových archívoch, kde sú uchovávané pre ďalšie generácie a môžu sa tak stať inšpiráciou pre vznik nových filmov. ▲

Soft pohľad – dokedy ešte?

► Zuzana Mojišová (filmová teoretička)

Divadelný, televízny, filmový režisér a herec Juraj Nvota nesie v sebe niečo mäkké, plaché, úsmevné. Nie je to autor veľkých gest a tvrdých zúčtovaní. Aj na pôde filmovej autorskej práce pôsobí ako jeho slávny Jakub, postava z priam kultovej snímky Dušana Hanáka *Ružové sny*. Veselý, naivný výmyselník, ktorý napokon nemá odvahu pobožovať so skutočnosťou a skryje sa do (pohodlnej) ulity rojčenia.

Tisíckrát sa už povedalo, že v minulosti je zakopaný či pohodený kľúč k vysporiadaniu sa s prítomnosťou, kľúč od dverí k čestnejšiemu nasmerovaniu budúcnosti. Tisíckrát sa už pomyslelo a overilo, že umenie má moc meniť svet. A nielen tým, že pobaví, rozptýli a rozoženie momentálne mraky nad diváckymi hlavami.

Juraj Nvota (ako režisér) sa vo svojich filmoch vracia do minulosti, dávnejšej i menej dávnej. V debutových *Krutých radoostiach* (2002) rozprával príbeh o mladej láske v medzivojnovom období; v *Muzike* (2007) o muzikantoch a hľadaní osobnej slobody v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch minulého storočia; najnovšia snímka *ešteBák* sa opäť odohráva v časoch nenormálnej normalizácie, keď vpád znepriatelených armád varšavského paktu nadlho zmaril nádeje na demokraciu.

Príbeh začína kúsok predtým. Adam je na povinnej vojenskej prezenčnej službe. Vysielačky, slúchadlá, vlny, potenciometre, gombičky, elektrikárske čokoládky a krokodíliky, káblíky – to je jeho vesmír. V zápale rádioamatérstva zameria narušiteľa hraníc a informáciu odovzdá nadriadenému orgánu, čím spustí niečo, čo sa skončí krvavo. Ale u nadriadeného orgánu sa zapíše zlatými písmenami. Ako šikovný, čiže

užitočný. Po krátkom peknom pôsobení na letisku a po auguste 1968 si orgán na Adama spomenie a pokúša sa ho naverbovať do služieb Štátnej bezpečnosti. Krajina sa „konsoliduje“, spamätáva z kontrarevolúcie, každá ruka sa v tom boji zide. Adam sprvu odoláva, ale onedlho po nie príliš odhodlanom odmietaní sa nakoniec podvolí a prijíma prácu u tajných. Aby frajerka mohla študovať, aby ich náhodou nevyhodili z domu, aby, aby... V živote sa pred človekom vynorí naozaj veľa všelijakých takýchto „náhodných“ aby. Od toho, ako sa s nimi vysporiada, neraz závisí, či bude Adam-človek rozhodovať sám o sebe, alebo sa stane len štatistom v životoch iných, sluhom vlečeným vyššie postavenými raz tam, raz onam, kam oni chcú. Navyše, človekove aby neovplyvňujú len jeho samého, ale aj jeho vzťahy, čiže druhých ľudí – manželku, kolegov, susedov, vinných, nevinných...

Silnou stránkou *ešteBáka* je kvalita hereckého obsadenia a režijné vedenie hercov. S tým má Juraj Nvota bohaté skúsenosti a pozná to aj z druhej strany, sám hral v mnohých filmoch hlavné i vedľajšie úlohy. Podstatné bremeno spočívalo na pleciah dnes čoraz populárnejšieho Jiřího Mádlu, predstaviteľa Adama. Nebolo ľahké, pretože tento hrdina v sebe mnohé musel

skrývať, hral svoje špionážne hry, raz čosi tajil pred jednou sortou postáv, raz pred druhou (len pred divákmi skoro nič).

Príbeh filmu funguje, jednotlivé zápletky do seba dramaturgicky zapadajú, remeslo funguje, kamera je krásna, forma funguje... A aj tak sa to niekde celé láme. Kde? Prečo?

ešteBáka distribútor žánrovo zatriedil medzi trpké komédie. Humor by teda mal byť dôležitou stránkou filmu. Aj je. Až priveľmi. Tisne sa aj tam, kde ho netreba, kde je navyše. Jestvujú komédie o veciach, ktoré sú v reálnom živote negatívne, hnusné, krvilačné (invalidita, fašizmus, terorizmus). Ich ironizujúce ostrie môže mieriť do radov tej či onej strany, smiešni môžu byť náckovia, ale aj Židia. Len jedno sa tam pre samý smiech nesmie stratiť: kontúry dobra a zla. V *ešteBákovi* sú smiešni eštebáci, smiešne vtípkuje kňaz, vtípkujú susedia, a napokon: disidentská skupinka, zhrpená v rajskej záhrade okolo starého spisovateľa (Arnošt Goldfalm), sa nerozpráva, nekuje plány, nenadáva – len vtípkuje, prehadzuje si bonmoty, pôsobí úplne bezzubo, priam trápne... Tu sa to láme. A prečo? (Neviem.)

A ešte je tu jedna vec: to, čo ma na filme najväčšmi hnevalo, je akoby mimo neho, vlastne si za to možno kritiku ani nezaslúži. (Opäť neviem.) Hovorím o atmosfére očakávania nejakého filmového umeleckého zúčtovania s minulosťou, vyrovnania sa v ňou, objavenia minulosti v prítomnosti tak, aby to bolelo, aby to umožnilo prehodnotiť a poučenejšie sa pozrieť do budúcnosti. V slovenskej kinematografii na to nie je vôľa. Čím to je? Že sme národ holubič? To sú kecy. Prečo sa na seba nedokážeme pozrieť poriadne, sebaspytujúco, tvrdo?

Kvalita filmu by asi nemala byť meraná atmosférou dopytu. Ale aj tak... *ešteBák* sa tomuto pohľadu pravdepodobne nevyhne. Očakávania nadobúdajú čoraz presnejšie obrysy a tento film ich opäť nenaplnil. Možno nemal tú ambíciu. Škoda. Lebo účtovať treba. So zlom vždy treba účtovať. A normalizácia bola hnusná. Krvilačná. Pokus o záverečnú zmierlivosť: Juraj Nvota nakrútil film, ktorý by Slováci mali určite vidieť. Starší, ale najmä tí mladší. ▲

ešteBák (ešteBák, Slovensko/Česká republika/Polsko, 2011) _RÉŽIA: Juraj Nvota _NÁMET: Lubomír Slivka _SCENÁR: Lubomír Slivka
_KAMERA: Jan Malř _STRICH: Alois Fišárek _HUDBA: Natalia Grosiak, Dawid Korbaczynski _HRAJÚ: Jiří Mádl, Michaela Majerníková, Ondřej Vetchý, Jan Budař, Ady Hajdu, Táňa Pauhofová, Martin Geisberg _MINUTÁŽ: 108 min.

ZLOm (?)

► Jaroslav Procházka (vedúci Mediatéky SFÚ)

V histórii slovenskej kinematografie nemá hororový žáner tradíciu. Neexistujú ťažiskové diela, ktoré by bolo možné prezentovať a inšpirovať sa nimi. Neexistujú tvorcovia, ktorí by žáner budovali, rozvíjali, rozširovali a všeobecne zušľachťovali. A v ponovembrovej histórii neexistujú žiaľ ani ďalšie žánrovo užšie profilované snímky, ktoré by napĺňali schému štandardného, kultivovaného a divácky i finančne vďačného filmu.

Väčšina pôvodnej tzv. žánrovej audiovizuálnej tvorby sa v poslednom desaťročí sústreďuje do vysielania komerčných televízií a úroveň tejto tvorby bohužiaľ len definovala nové dno, na ktoré je ešte možné klesnúť. Ak už po vyslovených konštatovaniach máte obavy či vôbec venovať snímke *Zlo* svoju pozornosť, musím s úľavným vydýchnutím povedať, že jeden z prvých slovenských pokusov na poli tohto – vo svete frekventovaného – žánru sa nemá za čo hanbiť. Ale vezmime to pekne po poriadku.

Nakrúcanie *Zla* začalo koncom roku 2011 a napriek rýchlosti realizácie, po remeselnej stránke môže bez prehnaného podceňovania konkurovať obdobným zahraničným projektom. Dej je prostý. Traja mladíci sa zaoberajú nakrúcaním „autentických“ záberov v objektoch a lokalitách vykazujúcich paranormálne javy. Ich najnovším „placom“ sa stane dom pána Bartoša z Bernolákova. Ten tvrdí, že je v ňom už takmer dva roky svedkom hrôzostrašných a znepokojivých úkazov. Manželka ho – podľa jeho vlastných tvrdení – opustila a syn sa stal obeťou útoku neznámeho ZLA a teraz leží v kritickom stave v nemocnici. Návštevu domu, pri ktorej sa pán Bartoš snaží laicky vysvetliť vznik ZLA sprevádzajú nenápadné incidenty,

ktorým amatérski investigatívci spočiatku neprpisujú väčšiu dôležitosť. Po vyslovení podotzrenia, že pán Bartoš v pivnici pravdepodobne niekoho väzní a náhleho vykázania z miesta nakrúcania, sa mladíci rozhodnú do domu vstúpiť, prísť veci na koreň a samozrejme v tušení senzácie, každý svoj krok zaznamenať pre budúcu generáciu ...

Režisér Peter Bebjak netají svoje inšpiračné zdroje a suverénne využíva všetky prostriedky, ktoré moderná hororová filmová škola ponúka. Svoj druhý celovečerný film štylizuje do polohy autentického pseudodokumentu. Využíva ručnú digitálnu kameru a systémom subjektívne pôsobiaceho „kina-oko“ stotožňuje diváka s postavami. Bezprostredná prezentácia toho čo vidia postavy i kamera v prítomí kinosály stavia diváka do polohy priameho účastníka pátrania v dome. Tým sa snaží jeho strach a úzkosť zbaviť patričného racionálneho nadhľadu, ktorý by prípadne mohol odhaliť logické lapsusy a technické nedokonalosti. Z nedávneho komerčného hitu *Paranormal Activity* si požičal tzv. efekt rozostrenia, kedy obraz kamery sníma objekt bez toho aby kino-oko reprezentovala aj postava na plátne. Chladný záznam javov odohrávajúcich sa výlučne v zornom poli

diváka tak má znásobiť zdanie autentičnosti a neštylizovanej predkamerovej reality.

Kameru samotnú by som obzvlášť vyzdvihol, nakoľko profesionálne plní zámery tvorcov/postáv a neuchyluje sa k epileptickým rozostreným exhibičným jazdám, majúcim za cieľ maskovať pochybnú úroveň nízkorozpočtovej výpravy. Jedným dychom spomeniem aj masky a (striedmo použité) špeciálne efekty, ktoré sú prekvapivo vydarené a nepôsobia ochotníckym dojmom nadšených, ale nie príliš zručných amatérov.

To čo sa *Zlu* dostalo na profesionálne odvedenej realizácii však absenteje v scenáristickej rovine. Ako som už v úvode spomenul, zápletká nie je zložitá a v podstate by jej jednoduchosť mala byť skôr cnosťou. Bohužiaľ scenáre sú vo všeobecnosti achilovou pätou súčasnej pôvodnej slovenskej tvorby na všetkých frontoch. Autor sa ani len nenamáhal prísť s niečím originálnym. Vzal premisu dokumentárnej pôsobiacej miestami aj samoučelne vulgárnej reality show a vyplnil ju obrazmi „odkukanými“ z tradičných hororových vzorov typu *Záhada Blair Witch*, *Kruh* alebo *REC*. Až natoľko sa sústredil na

efektné vizuálne zatriktívnenie dôverne známych tuzemských exteriérov a interiérov, že opomenul jednotlivé postavy a ich charaktery. Popri komplexne predstavenom charaktere Bartoša sú „traja pátrači“ iba figúrkami bez hlbšieho spoločensko – sociálneho ukotvenia a medzi nimi a divákom je eliminovaná fáza stotožnenia resp. správneho nastavenia emocionálneho tlačidla spúšťajúceho obavy o osud hrdinov (ergo seba samého). Úplne najviac potom vo filme chýba údernejšie zakončenie, ba snáď až – prepytujem – pointa. Napriek tejto slabine však súkolie komerčnej atrakcie pracuje takmer ukážkovo.

Na slovenských strieborných plátnach sa dva týždne pred *Zlom* na jeden deň objavil aj iný, formálne odlišnejší pokus o horor, televízny projekt *Spiknutie*. Vo fáze príprav už dlhšiu dobu stagnuje aj ambiciózný projekt s názvom *Čubírková*. Aj v našom prostredí by mohol posunúť hranice filmovej reči i kinematografie samotnej. A *Zlo* by mohlo byť dôstojnou ouvertúrou k slovenskej novej komerčnej žánrovej vlne. ▲

Zlo (*Zlo*, Slovensko, 2012) _ **RÉŽIA**: Peter Bebjak _ **NÁMET A SCENÁR**: Peter Gašparík, Peter Bebjak, Andrej Dúbravský _ **KAMERA**: Erik Eržin _ **STRIH**: Marek Kráľovský _ **HUDBA**: Martin Hasák _ **HRAJÚ**: Kamil Kollárik, Andrej Dúbravský, Tom Sotak, Richard Felix, Magdaléna Čaprdová, Anton Sulík _ **MINUTÁŽ**: 80 min.

Diéta Febiofestu príliš neuškodila

► Jaroslav Hocheľ (filmový publicista)

Devätnásť ročník slovenského Febiofestu, medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa, bol do istej miery poznačený nižším objemom finančných prostriedkov, ktoré sa naň podarilo získať. Napriek tomu však šesť bratislavských dní (29. 3. – 3. 4. 2012) a ani pokračovanie podujatia v ďalších šiestich mestách určite nebolo márne.

Dobрым signálom bolo slávnostné otvorenie podujatia poľsko-nemecko-kanadským koprodukčným filmom *V tme*, nominovaným tohto roku na Oscara, za osobnej účasti režisérky Agnieszky Holland, a to z viacerých dôvodov. Holland patrí medzi nemnoho tvorcov zo strednej a východnej Európy, ktorí sa výraznejšie a kontinuuálnejšie presadili aj v západoeurópskej a americkej kinematografii, pričom nestratila kontakt so svojou vlasťou ani väzby na niekdajšie Československo, kde študovala. Hoci nie tak dávno sa jej retrospektíva v Bratislave už uskutočnila, „repríza“ nebola na škodu: zostava filmov nebola totožná a dorástla nová generácia potenciálnych divákov. Navyše sa režisérka stala u nás medzičasom známejšou vďaka filmu *Jánošík. Pravdivá história*.

Už tradične Febiofest upriamuje pozornosť na nové české a slovenské filmy; vo viacerých prípadoch išlo o distribučné snímky uvedené za účasti tvorcov. Príjemným prekvapením bol film Lucie Sipošovej *PPPPP*, na margo ktorého herečka a príležitostná scenáristka a spisovateľka povedala: „*Nemám rada, keď o mne teraz niekto hovorí ako o režisérke. Proste som si zasa len niečo vyskúšala.*“ A vyskúšala si to skvele. Film, v ktorom jej blízki ľudia (niektorí mediálne známi,

iní prakticky anonymní) odpovedajú na (nevyslovené) otázky o základných a podstatných veciach života, je síce založený na princípe „hovoriacich hláv“, ale atmosféra prostredia (ružová izba v starom bratislavskom byte „po babke“) a silná výtvarná štylizácia ho povyšujú na originálne dielko, v dobrom zmysle slova nepoznačené zaužívanými postupmi. Originalitu nemožno uprieť ani krátkym animovaným filmom, pre ktoré bol Febiofest jednou z mála príležitostí, ako oslovíť divákov – to sa týka snímok *Dust and Glitter* Michaely Čopíkovej a *Spain* Lucie Černekovej a Petra Luhu. Oceňovaný *Posledný autobus* Martina Snopeka a Ivany Laučíkovej sa práve dostáva do klubovej distribúcie ako predfilm ku Kaurismäkiho *Le Havru*.

Z českých snímok boli pravdepodobne najočakávanejšie *Poupata*, ktoré získali štyri České levy, uvedené za účasti debutujúceho režiséra Zdeňka Jiráského a ďalších tvorcov. Drsná sociálna dráma o rozklade jednej rodiny v dôsledku gamblerstva je skvelým príkladom, ako spojiť aktuálnu tému s univerzálnym vyznením. Ku kládom filmu patrí aj obsadenie neopozieranými hercami. Kým *Poupata* boli predpremiérou Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK), ďalší zaujímavý český film roku 2011 – *Rodina je*

základ státu – má v rukách komerčný distribútor, ktorý ho uviedol do kín prakticky bez akejkoľvek propagácie – možno aby „zbytočne“ nezaberal miesto komerčným trhákom? Pritom *Rodina*, v suverénnej réžii Roberta Sedláčka, vypovedá o jave aktuálnom aj u nás – o kriminálnikovi s bielym golierom a dôsledkoch jeho činov. K zaujímavým českým filmom patril aj debut slovenského režiséra Olma Omerzu *Príliš mladá noc*, uvedený za účasti producenta a dvoch tíndžerských predstaviteľov hlavných úloh. Ako strihačka sa na ňom podieľala Slovenka Jana Vlčková, ktorá strihala aj dokument Filipa Remundu *Epochální výlet pana Třísky do Ruska*, uvedený v sekcii Český dokumentárny film. Mimochodom, české dokumenty a televízne filmy určite patria k obrazu audiovizuálnej kultúry našich západných susedov, ale na Febiofeste majú len minimálnu návštevnosť, čo by pre organizátorov mal byť námet na zamyslenie.

Slovenský film mal, pochopiteľne, zastúpenie aj v ďalších sekciách. Z už nežijúcich tvorcov padla voľba na Dežu Ursinyho a jeho dokumenty slovenskej i českej produkcie z 80. a 90. rokov minulého storočia (plus biografický dokument Petra Křišťůfka *Momentky*). Sekcia Slovensko očami Zuzany Piussi výberovo zmapovala tvorbu

dokumentaristky od študentského *Výmetu* (2003) až po najnovších *Mužov revolúcie* (2012). „Blízkym stretnutím tretieho druhu“ bolo spojenie dvoch „päťdesiatnikov“ – Uhrovho *Slnka v sieti* (nahrúteného v roku 1962) a Martina Šulíka (1962) s jeho debutom *Neha* (1990). Zvláštnej pocty sa dostalo i ďalším jubilantom – Albertovi Marenčinovi (*Pieseň o sivom holubovi* – spoluautor námetu a scenára) a Igorovi Lutherovi (*Muž, ktorý Luže* – kamera).

Popri spomínanej Agnieszke Holland uviedol Febiofest aj profily Michelangela Antonioniho a Akiho Kaurismäkiho – v prípade druhého z nich sa popri premiérovom *Le Havri* dostávajú do klubovej distribúcie v obnovených premiérach aj jeho staršie filmy, ktoré vždy neomylnne pritiaľnu mladé publikum. Z národných kinematografií padla voľba na (skromne zastúpený) súčasný maďarský film. Celkovo sa v programe Febiofestu tentoraz viac pracovalo s archívnymi snímkami z filmotéky SFÚ a v programe chýbali aktuálne diela svetovej kinematografie – také, ktorých uvedenie by bolo jedinečné, nie predpremiérové. Na druhej strane predpremiéry ASFK vrátane filmov z Projektu 100 boli určite príslubom do budúcnosti. ▲

FIFFBA: krátky, hravý, nabitý

► Jaroslav Hochel (filmový publicista)

Finančná kríza sa podpísala aj pod podobu 14. ročníka Medzinárodného festivalu frankofónneho filmu. Oficiálne trval štyri dni (12. – 15. 4. 2012), v skutočnosti sa program musel zmestiť do troch dní a Filmovej noci; v prvý deň sa konalo iba slávnostné otvorenie.

Aj tohto roku bolo snahou organizátorov dať festivalu priestor v centre mesta. Zatiaľ dvojsálové kino Lumière a stará dobrá Mladosť boli určite lepším riešením ako vlnajšie „súhvezdie FIFFBA“ s núteným chaotickým prebiehaním medzi tromi priestormi. Pravda, prebiehaniu sa záujemca, ktorý chcel stihnúť aspoň časť programu, nevyhol ani tentoraz. Celkovo sa uskutočnilo 35 predstavení (vrátane Filmovej noci), na ktorých bolo uvedených 21 celovečerných a rovnaký počet krátkych filmov.

Otváracie *Kura na slivkách* zo sekcie Predpremiéry bolo výbornou voľbou: príbeh o talentovanom hudobníkovi, ktorý sa rozhodne zomrieť, lebo prišiel o svoje husle, nakrútila dvojica Marjane Satrapi a Vincent Paronnaud (*Persepolis*) ako podmaňujúcu zmes s využitím prvkov rozprávky, lúbošnej drámy, čiernej komédie a ďalších žánrov. I ďalšie predpremiéry boli diváckymi magnetmi – *Nedotknuteľní* (r. Olivier Nakache a Éric Toledano) boli kasovým trhákom aj vo Francúzsku, beznádejne vypredaná bola i fantasticko-poetická burleska *Víla* (r. Dominique Abel, Fiona Gordon, Bruno Remy). Aj tých najnáročnejších divákov určite uspokojila dráma *Polisse* režisérky Maïween, ktorá hranému filmu o práci policajného oddelenia na ochranu

detí a mládeže vtisla dokumentaristickú pečať autentickosti.

Mimo diváckeho záujmu však nezostali ani filmy z iných sekcií – zo sekcie nazwanej Krém de la Krém to bol najmä belgický kandidát na Oscara *Býčia šija* debutujúceho režiséra Michaela R. Roskama, ktorý uviedla herečka Jeanne Dandoy. Osobné uvedenia boli ešte dve: režisér Siegfried predstavil komédiu *Príbeh o deťoch* a dokumentaristka Yasmína Adí svoj najnovší film *Tu topíme Alžírčanov*, ktorý sa vracia k historickej udalosti starej pol storočia. Medzi najzaujímavejšie dokumenty patrila snímka aj u nás dobre známeho Tonyho Gatlifa *Indignados* o realite súčasnej búriacej sa Európy. Zo sekcie Nuvé! najviac zaujal „guerilla film“ *Donoma* Haitana Djinna Carrénarda, nakrútený údajne za 150 eur. Priaznivcov animovaného filmu mohla uspokojiť francúzsko-rakúska *Rabínova mačka* (r. Joann Sfar a Antoine Delesvaux) a na svoje si prišli aj milovníci krátkych filmov, uvádzaných v troch samostatných blokoch i ako predfilmy. Slovenskú tvorbu reprezentovalo to najlepšie z nedávneho obdobia – Šulíkov *Cigán*, Liovej *Dom* a animovaný *Posledný autobus* Martina Snopeka a Ivany Laučíkovej. ▲

Filmové ceny Slnko v sieti majú nových majiteľov

► Róbert Pospíš (filmový publicista)

Filmové ceny sú dôležitou súčasťou kinematografie. Potrebuje ich i tá slovenská. Talentovaných tvorcov odmenila Slovenská filmová a televízna akadémia 17. apríla 2012 národnou cenou Slnko v sieti. Názov ocenenia v sebe ukrýva spojitosť s legendárnym filmom režiséra Štefana Uhera. Aj na neho si počas slávnostného večera zaspomínali diváci pri televíznych obrazkách a tí v sále Slovenského národného divadla.

Slávnostný večer bez prekvapení

Ak by ste chceli slávnostné odovzdávanie cien Slnko v sieti zhrnúť do jediného slova dokonale by sa hodilo "štandardné". Celým programom sprevádzali s väčším či menším úspechom slovenskí herci. Ich moderátorské výstupy občas prerušil zostrih nominovaných, alebo spomienkové video na jednotlivé dekády slovenského filmu. Spomínalo sa celkovo na päť desaťročí slovenskej kinematografie. Každú z dekad uviedli osobnosti späté s danou érou slovenského filmu. Na javisko sa dovezli, poklonili sa a usadili sa do publika. Diváci, ktorí čakali, že sa ich moderátori opýtajú aspoň jednu otázku, museli zostať zaskočení. Divákov, ktorí videli filmy *Cigán*, *Dom* a *Marhuľový ostrov* nemohlo na celej ceremónii prekvapiť už vôbec nič. Ich názvy sa v nomináciách skloňovali najčastejšie. *Cigán* a *Dom* ich mali dvanásť, *Marhuľový ostrov* osem a Akadémia nezabudla ani na koprodukčné filmy *Občiansky preukaz*, *Prežiť svoj život* a *Lidice*.

Triumf Domu a Cigána

Dohromady sa odovzdávali ceny v sedemnástich kategóriách. Intímny príbeh *Dom* založený na neprekonateľných generačných rozdieloch si celkovo odniesol šesť cien. Kategóriu hereckých výkonov *Dom* dokonca ovládol úplne – cenu Slnko v sieti si odniesli Miroslav Krobot, Marek Geišberg, Tatjana Medvecká aj Judit Bárdos. Každý z nich poďakoval Zuzane Liovej. Okrem toho, že film režírovala, napísala aj jeho scenár, ktorý filmárke taktiež vynesol cenu. Zo šiestich cien sa počas slávnostného večera tešil aj režisér

Martin Šulík. Jeho *Cigán* získal Slnko v sieti za kameru Martina Šeca, strih Jiřího Brožeka, kostýmy Kataríny Hollej, zvuk Petra Mojžiša, hudbu Vladimíra Godára aj réžiu. K cenám za *Cigána* pridali Martin Šulík ešte Slnko v sieti za najlepší dokumentárny film *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna I. a II.* To si zaslúžila aj Sahraa Karimi, režisérka najlepšieho krátkeho filmu *Lahký vánok*. Slnko v sieti za najlepší animovaný film putovalo Kataríne Kerekesovej za sugestívne *Kamene*. Cenu za najlepší výtvarný počín získali za film *Prežiť svoj život* legendárny Jan Švankmajer a Veronika Hrubá. Najlepším zahraničným filmom uplynulého roka bola podľa Akadémie *Melancholia* dánskeho režiséra Larsa von Triera.

Filmové slnko svieti navždy

Čestné ceny za Výnimočný prínos slovenskej kinematografii získali legendy slovenského filmu. Kameraman Tibor Biath patrí spolu s režisérom a scenáristom Eduardom Grečnerom k osobnostiam, ktoré výrazne ovplyvnili kinematografiu v našom regióne. Tohtoročné odovzdávanie cien Slnko v sieti uzavrel spevák Richard Müller, ktorý do rúk režisérky Zuzany Liovej odovzdal cenu za najlepší film. Sám Müller povedal, že vlastne nevie, čo robí na odovzdávaní filmových cien. Nevedeli to ani ocenení a zrejme ani diváci. Našťastie tento moment nedokázal pochovať hlavnú myšlienku celého večera. Tou je oceňovanie filmov, ktoré to potrebujú. Filmov, ktoré neprosia o štátišicovú návštevnosť, ale o Slnko v sieti. ▲

Kristian Feigelson, Petr Kopal (eds.): Film a dějiny 3: Politická kamera – film a stalinismus (Casablanca / Ústav pro studium totalitních režimů, Praha, 2012, 564 strán, 22,70 €)

Tretí zväzok knihy *Film a dějiny* je založený na preklade vybraných textov zo sorbonnského zborníka *Caméra politique – cinéma et stalinisme*, vydaného v roku 2005. Tie skúmajú filmy za stalinistickej ideológie, nastolujúcej totalitný systém s prenasledovaním a cenzúrou, šíriacej kult osobnosti a propagujúcej dogmy socialistického realizmu. Popri pomeroch v ZSSR (a určitých nostalgických prejavoch v postsovietskom filme) je skúmaný aj vplyv stalinizmu prostredníctvom filmu v USA, Francúzsku, Taliansku, Poľsku alebo na Kube. Druhá časť knihy dopĺňa tému o štúdie, venované v nastolených súvislostiach českému, resp. slovenskému filmu. Ale je tu aj príspevok, stopujúci reflexiu stalinizmu v Abuladzeho "prestavbovom" filme z roku 1984 *Pokánie* alebo ďalší, približujúci vo vzťahu k stalinizmu rumunskú kinematografiu. Slovenskej filmovej produkcii sa venujú príspevky Kataríny Mišíkovej a Martina Ciela.

Rebecca Keeganová: Futurista – Život a filmy Jamesa Camerona (Mladá fronta, Praha, 2012, 231 strán, 13,60 €)

Výbušný a zápalistý Kanadčan, patriaci k hollywoodskej režisérске elite, svoje veľkorozpočtové, vizuálne efektné futuristické filmy plné trikov a akčných sekvencií často sám vyzbrojuje ambicióznymi výtvarnými a technickými nápadmi a realizáciami. V *Terminátorovi* priekopnícky uplatnil digitálnu postavu a počítačový grafiku, vojnovým sci-fi *Votreľci* so ťtou nadviazal na Scottov majstrovský opus, zaskvel sa komerčne rekordným hitom *Titanic* a filmom *Avatar* pretlačil do kín revolučný digitálny 3D formát. V zručne napísanej monografii predkladá hollywoodska prispievateľka týždenníka *Time* popri zaujímavostiach z prípravy a tvorby jednotlivých filmov aj informácie o Cameronovej dlhoročnej fascinácii podmorským svetom, kulminujúcej po roku 2000, keď sa na niekoľko rokov vzdialil svetu filmu a podnikal početné expedície. Keďže americké vydanie knihy vyšlo v roku 2009 krátko po premiére *Avatara*, kniha už neznamenáva jeho fenomenálny svetový divácky ohlas, a chýba jej tak patričné vyústenie.

Ondřej Slanina: Slavná světová filmová klasika (Charon media, 2011, 306 strán, 13,70 €)

Filmový bloger, spoluzakladateľ internetového serveru Realfilm.cz a organizátor filmových podujatí zostavil pre fanúšikov filmovej klasiky kompilačnú príručku, prinášajúcu rad zaujímavých informácií o stovke, jeho naturelu blízkych, slávnych diel svetovej kinematografie rôznych období a žánrov, zoradených abecedne podľa ich českých názvov – od *Africkej kráľovnej* po *Zväčšeninu*. Základné údaje, výpočet významných ocenení a potom dvojstranový, faktograficky nasýtený text, ktorý sa zaoberá okolnosťami vzniku a prijatia filmu, jeho významom, dobovými kontextami a súvislosťami s ďalšími dielami jeho tvorcov, menej už jeho významovou a formálnou analýzou. Podľa Slaninu – ako sa zmieňuje vo svojom blogu – je cieľom tejto knihy "...doplniť informačnú diery po svetových klasických filmoch, ktorá tu vďaka totalitnému informačnému embargu vznikla". Aj preto by sa možno zišlo k textom o týchto filmoch zaradiť odkazy na predsa len už existujúce podnetné články a publikácie.

► Peter Ulman

Jaroslav Sedláček: Rozmarná léta českého filmu I. (Albatros media, Edice ČT, Praha, 2012, 192 strán, 11,99 €)

Graficky aj informačne pestrá a množstvom sprievodných fotografií oživená kniha dopĺňa rovnomenný cyklus dokumentov v produkcii a réžii Petra Vachlera o dvadsiatich rokoch českej porevolučnej kinematografie. V r. 2011 ho odvysielala Česká televízia, každému roku bola venovaná samostatná 50-minútová epizóda, po ktorej bol uvedený reprezentatívny film. Knižné spracovanie, ktoré pripravil jeden zo scenáristov projektu, bolo vydavateľom rozdelené do dvoch dielov. Prvý, uvedený vstupnou kapitolou, prinášajúcou stručné zhrnutie dovtedajšieho vývoja českej kinematografie, zachytáva roky 1989 až 1998. Texty, popisujúce spoločenskú a kultúrnu situáciu a národnú filmovú produkciu v jednotlivých rokoch, vychádzajú zo skladby televízneho cyklu. Pripomenuté sú významné aj nevydarené, prípadne až podradné a často už zabudnuté filmy. Okolnosti ich vzniku, ohlas na ne, svedectvá aktérov, kritikov, historické súvislosti, dôležité fakty, udalosti, fenomény, aj "perličky" či historiky.

(kníhkupec – Artforum)

NAJPREDAVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SFÚ ► MÁJ 2012

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. David Bordwell, Kristin Thompsonová: *Umění filmu. Úvod do studia formy a stylu* (Nakladatelství AMU, Praha)
2. Jean-Luc Godard: *Příběh(y) filmu / Histoire(s) du cinema* (Camera obscura, Příbram)
3. Miloslav Hůrka: *Když se řekne zvukový film. Kapitoly z historie a současnosti zvukového filmu* (ČSFÚ, Praha)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD *Rodná zem*, r. Josef Mach (SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. DVD *3 x Martin Hollý* (SFÚ)
3. DVD *Vlčie diery*, r. Palo Bielik (SFÚ a Petit Press, Bratislava)

Predajňa Klapka.sk v máji ponúka:

Každý záujemca, ktorý si v predajni Klapka.sk a v Kine Lumière zakúpi májové číslo mesačníka *Film.sk*, získa ako bonus zdarma DVD s filmom *Krvavá pani*, divácky úspešný animovaný film Viktora Kubala.

PREDAJŇA Klapka.sk ROZŠIRUJE OTVÁRACIE HODINY:
Pondelok / Piatok 9.00 – 17.00 h.
Utorok / Streda / Štvrtok 10.00 – 18.00 h.

Klapka.sk, Grösslingová 43, 811 09 Bratislava
www.klapka.sk

Junáci z prachu

(Ústav paměti národa)

Jednou z činností Ústavu paměti národa (ÚPN) je i audiovizuálna tvorba. ÚPN ju pravidelne sprístupňuje verejnosti na DVD ako prílohu svojho štvrťročníka Pamäť národa. Od apríla je šesť stredometrážnych dokumentov i v ponuke predajne Slovenského filmového ústavu Klapka. Tým najnovším sú *Junáci z prachu* (2010) režiséra Tomáša Víteka. Prostredníctvom archívnych materiálov i výpovedí pamätníkov hovorí o perzekúciách členov slovenskej skautskej organizácie, ktorú zakázali najprv v roku 1938 a po roku 1948 totalitný komunistický režim vyprodukoval z tejto mládežníckej organizácie nepriateľa štátu a hrozbu pre budovanie socializmu. Mnohí skauti boli za svoju angažovanosť v tomto hnutí prenasledovaní a niektorí aj väznení. Ďalšími titulmi ÚPN sú *Bohom zabudnuté kúty* (2009) Igora Siváka o poľsko-slovenskom pohraničí, *November + 20* (2009) Tomáša Víteka, príbeh Emila Šveca *V tieni času* (2005) režiséra Tibora Macáka, *Prežili sme Gulag* (2008) a *Sviečková manifestácia* (2008) Ondreja Krajňáka. Filmy sú na DVD s obrazom vo formáte 4:3, zvukom DD2.0 a anglickými titulkami.

Kráľ Drozdia brada

(Levné knihy)

Po mimoriadne úspešných televíznych adaptáciách literárnych diel (napr. *Mária a kúzelník*) pri svojom dlhometrážnom debute pre kiná z roku 1984 siahol režisér Miloslav Luther opäť po klasike – rozprávke bratov Grimmovcov *Kráľ Drozdia brada*. V spolupráci s najlepším slovenským scenáristom storočia Tiborom Vichtom ju upravili do rozprávkového a zároveň realistického príbehu o krásnej, ale pyšnej princeznej Anne (režisér objav Adriana Tarábková) a kráľovi Michalovi zo susedného kráľovstva (Lukáš Vaculík), ktorý sa rozhodne dať jej výchovnú lekciu. Život v chudobe, ťažká práca ale i láska ju postupne naučia milovať i odpúšťať. Celkové vyznenie tejto dodnes obľúbenej slovensko-nemeckej rozprávky dotvára kamera Vladimíra Holloša, hravá hudba Jiřího Stivína a exteriéry Oravského Podzámku. Film bol pred dvoma rokmi súčasťou Zlatej kolekcie slovenských rozprávok na DVD. Tentoraz vychádza nielen so slovenským ale i novým českým dabingom FTV Prima z roku 2008 a obrazom vo formáte 4:3 bez akýchkoľvek titulov a bonusov.

Marhuľový ostrov

(D.N.A.)

Rok po premiére v kinách vychádza na DVD dlhometrážny debut filmového a televízneho herca, režiséra a producenta Petra Bebjaka *Marhuľový ostrov* (2011). Film nakrútil podľa námety a scenára Petra Lipovského, ktorý ho písal priamo na telo svojej partnerky Szidi Tobias. V silnom príbehu jednej ženy túžiacej po láske a jej návšteve na slnkom prežiarenom juhu Slovenska, ktorá sa z jedného dňa nečakane predĺžila a zmenila život nielen jej, ale i mužom, ktorých tam stretla, jej zdatne sekundovali Attila Mokus a Peter Nádasdi. Sympatický je i striedmy spôsob rozprávania dávajúci väčšinou viac priestoru obrazu (kameraman Martin Žiaran) než slovám, čo v domácej tvorbe, často zdvojnásobujúcej obraz na plátne s dialógom, či vnútorným monológom, nie je až tak zvyčajné. *Marhuľový ostrov* získal osem nominácií na Národnú filmovú cenu Slnko v sieti 2012 vrátane kategórii najlepší film a réžia. Na DVD vychádza s obrazom vo formáte 16:9, zvukom DD2.0 a DD5.1 s anglickými, francúzskymi titulkami bez akýchkoľvek bonusov.

Obrazy (z) kolektivizace

(Ústav pro studium totalitních režimů)

Mladšia generácia už pomaly vôbec netuší, čo sa u nás dialo v roku 1989. O staršom období nehovoriac. A hovorí sa, že je lepšie raz vidieť, než stokrát počuť. Možno i to viedlo pracovníkov Ústavu pre štúdium totalitných režimov, aby v spolupráci s Krátkym filmom Praha, Ústavom paměti národa, Slovenským filmovým ústavom a Národným filmovým archívom v Prahe vydali toto multimedálne vzdelávacie DVD doplnené bonusovým diskom dotýkajúce sa problematiky transformácie vidieka v 50. a 60. rokoch 20. storočia. Je určené pre základné, stredné a vysoké školy a ďalšie vzdelávacie inštitúcie a obsahuje spolu 150 filmových ukážok z 32 českých a slovenských filmov v celkovej dĺžke 332 minút a ďalších 36 ikonografických dokumentov (plagáty, karikatúry, obrazy či fotografie). A tiež metodické návody a pracovné listy. Na bonusovom disku sú tri dokumenty: *Odměna podle zásluhy* (1952, r. Josef Soukup), *Přibetská jar* (1956, r. Ján Lacko), *Nezorané meze* (1968, r. Jan Špáta) a zoznamy ďalších tematických hraných a dokumentárnych filmov.

ZUZANA PIUSI

dokumentaristka Zuzana Piusi

Dva roky som nakrúcala film o súčasnej politike, prišlo do toho všeličo, pád vlády, Gorila, Sasanka, voľby. Teraz všetko odznelo, dokrúcam rozhovory s politikmi, novinármi a chystám sa do strižne. Film sa mi podarí urobiť vďaka Máriaovi Homolkovi a Dávidovi Čorbovi. Strihať ho budem s Marekom Šulíkom, uvidíme, keby sa nám darilo, mohli by ho ľudia vidieť už v júni.

dramaturgička Ingrid Mayerová

Dlhometrážny dokument *Iné ženy* vyskladaný z troch autorských filmov je v literárno-dramaturgickej príprave. Vzniká v príjemnej kreatívnej atmosfére s tromi režisérkami – debutantkami. Súčasne dokončujeme pre tento rok prípravu štyroch ďalších častí Slovenského kina. Čaká nás aj realizácia pilotného filmu z cyklu dokumentov o učiteľoch a školách. A do strižne sa dostáva niekoľko rokov zbieraný materiál dlhometrážneho dokumentu, ktorým chceme detabuizovať svet reholných sestier a ktorý snáď prinesie – na pozadí historicko-politických drám i intímnych rozhodnutí – aj úvahu o zmysle bytia.

režisér Peter Kerekes

Dokončujem DVD *Ako sa varia dejiny a 66 sezón*, v distribúcii by sa mali objaviť už v máji. S japonským režisérom Kazuhiro Sodom pripravujeme “objektívny film o láske”, nakrúcať budeme v Japonsku a na Slovensku. A koncom mája odlietam do Cannes, kde bude od 17. do 25. mája v programe 51. International Critics'Week uvedená kolekcia šiestich krátkych filmov, ktoré sa nakrúcali v rámci workshopu Cineboat vo Fínsku, kde som bol Directing tutor.

Božidara Turzonovová

► **Martina Polívková** (filmová publicistka)

Jedna z našich najvýznamnejších filmových a divadelných herečiek, Božidara Turzonovová (1942), sa tento mesiac dožíva významného životného jubilea. Žiačka Jána Borodáča patrí, podľa vlastných slov, ku generácii, ktorá bola vychovávaná pre kumšt.

Za nezvyčajné meno Božidara môžu jej balkánske korene. Narodila sa v bulharskej Sofii, ale jej rodičia sa ešte počas druhej svetovej vojny presťahovali do Bratislavy, kde už zostali. V umelecky založenej rodine architekta nemala k divadlu a herectvu veľmi ďaleko. Spočiatku navštevovala dramatický krúžok, neskôr ju prijali na VŠMU do ročníka Jána Borodáča, nestora slovenského divadla. Hneď po absolvovaní sa stala členkou Slovenského národného divadla, kde vystupuje dodnes. Jej prvou filmovou skúsenosťou bola v roku 1961 snímka *Most na tú stranu* režiséra Vladimíra Pavloviča. Odvtedy si zahrala vo viac ako stovke titulov. „*Moje role sa samozrejme adekvátne menili s vekom. Kedysi som dostávala úlohy mladých žien, teraz sú to už matky synov. Nikdy som však nebola typ naivky,*“ hovorí v súvislosti so svojimi postavami. Pre film ju objavili skôr českí tvorcovia, najmä režisér Jiří Krejčík, ktorý ju obsadil do poviedkového filmu *Hry lásky šálivé*, kde si zahrala s Milošom Kopeckým i manželom Jozefom Adamovičom. Svoju najvýraznejšiu úlohu stvárnila v Krejčíkovom filme *Božská Ema* z roku 1979 o živote svetoznámej opernej divy Emy Destinovej. Dôkladne sa na ňu pripravovala, a aj keď vo filme znie spev Gabriely Beňačkovej, navštevovala kvôli príprave učiteľku spevu, ktorá opernú speváčku osobne poznala. Nezabudnuteľnú Madame zahrala vo filmoch Václava Matějku *Anděl s ďáblom v těle* a *Anděl svádí ďábla*. Medzi jej ďalšie tituly patrí napríklad *Orbis Pictus* Martina Šulíka, *Zostane to medzi nami* Mira Šindelku, *Vratné lahve* Jana Svěráka alebo krátkometrážny oceňovaný *Obedár* Lubomíra M. Kocku. V posledných rokoch sa na televíznej obrazovke objavovala aj v seriáloch

Emília Vášáryová

► **Martina Polívková** (filmová publicistka)

Pred kamerou sa dokázala presadiť už ako mladá absolventka herectva a vďaka svojmu talentu a charizme pôsobila vždy prirodzene aj po roku skúsenejších kolegov. Tento mesiac sa Emília Vášáryová (1942) dožíva významného jubilea. Patrí medzi naše najvýraznejšie herecké osobnosti a vďaka pevnému nasadeniu a entuziazmu aj medzi najobsadzovanejšie slovenské herečky.

Pochádza z Hornej Štubne, z učiteľskej rodiny. Už ako dieťa hrávala v ochotníckom divadle a svoj záujem o herectvo rozvíjala ďalej na VŠMU. Ako čerstvá absolventka nastúpila v roku 1964 priamo do činohry SND. Pred kamerou stála už počas štúdií, napríklad vo filme Jiřího Krejčíka *Polnočná omša*. Svoju prvú nezabudnuteľnú úlohu vytvorila ešte ako nie veľmi známa herečka vo filme Vojtěcha Jasného *Až přijde kocour* z roku 1963, kde si zahrala po boku Jana Wericha. Rola krásnej a záhadnej Diany, ktorej čarovný kocúr odkrýva charakteru ľudí, akosi napovedala, v akých úlohách bude Emília Vášáryová vynikať. Postávam

príťažlivých žien s bohatým vnútorným svetom vedela vždy vdýchnuť osobitý šarm i vážnosť. Významné úlohy stvárnila v množstve hodnotných filmových titulov, medzi ktoré patrí *Bláznova kronika* Karla Zemana, *Majster kat* Paľa Bielik, *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera, *Červené víno* Andreja Lettricha, televízny film *Balada o siedmich obesených* alebo úspešná *Medená veža* Martina Hollého. Na konci 90. rokov vytvorila zaujímavé postavy matiek v poetickej snímke *Orbis Pictus* Martina Šulíka a v trojgeneračnej komediálnej dráme *Modré z neba* Evy Borušovičovej.

V nasledujúcich rokoch ju však pre film akoby „znovuobjavili“ českí filmári. Často sa objavuje najmä vo filmoch Jana Hřebejka. Hrala v jeho snímkach *Pelíšky*, *Kráska v nesnáziach*, *Nestyda* a za film *Horem pádem* získala v roku 2004 Českého leva. Výraznú postavu mentálne zaostalého muža stvárnila vo filme Jiřího Vejdělka *Václav*, objavila sa aj v Menzlovom *Obsluhoval jsem anglického krále* alebo v *Návrate ztraceného ráje* Vojtěcha Jasného. Popri filmoch pôsobí aj v televíznych seriáloch ako je *Ordinácia v ružovej záhrade* či *Kriminálka Staré mesto*.

Rada sa púšťa aj do menej tradičných úloh. V poetickom dokumentárnom filme Juraja Lehotského *Slepé lásky* pomohla pripraviť špeciálnu verziu filmu pre nevidomých. „*Načítala som komentár a môžem povedať, že som sa natrápila ako nikdy. Zvažovali sme každé slovo, dikciu, intenzitu hlasu. Cieľom bolo umožniť slabozrakým a nevidomým divákovi „vidieť“ filmové predstavenie,*“ spomína na výrobu. Najnovší film, v ktorom si zahrala, je stredometrážny *LOV* z roku 2011 režiséra slovenského pôvodu Tominna Kelemena žijúceho v zahraničí. V príbehu, ktorý sa odohráva vo svete módy a modelingu, stvárňuje matku troch sestier topmodeliek. A ako vníma svoje herecké príležitosti? „*Každú rolu, ktorú vo filme dostanem, beriem ako poslednú a zároveň aj ako prvú šancu zahrat si. Každý filmový scenár je vlastne prvotinou, pretože všetci tí, ktorí ho tvoria a tí, ktorí v jeho filmovej podobe hráme, vstupujeme do neznámej rieky. Nikto dopredu nevie, ako to celé dopadne – či nás tá rieka nechá, aby sme v nej plávali alebo sa v nej utopíme. Ak náhodou film vyjde, je to veľký úspech,*“ vyjadrila sa pre Film.sk 5/2005. Svoje herecké skúsenosti odovzdáva ako profesorka na VŠMU. Pôsobí ako prezidentka SFTA. ▲

CHARACTER – Film Development Association MIDPOINT: Central European Script Center Art Film Fest

Vás pozývajú na

Dramaturgický workshop MIDPOINT pre filmových profesionálov

v dňoch 18. – 21. 6. 2012 počas 20. ročníka MFF Art Film Fest v Trenčianskych Tepliciach

Pre koho je workshop určený?

- výhradne slovenským filmovým profesionálom – autorom scenárov

Čo workshop ponúka?

- dramaturgické konzultácie s lektormi s medzinárodnými skúsenosťami
- príležitosť vyvíjať silné príbehy reflektujúce unikátne lokálne témy s presahom oslovit publikum v zahraničí

Workshop bude prebiehať v slovenskom jazyku

Požiadavky na prijatie:

1. scenár celovečerného hraného filmu
2. synopsis (v dĺžke max. 1 strany)
3. CV scenáristu
4. motivačný list scenáristu

Uzávierka prihlášok: 14. 5. 2012

Účastnícky poplatok (lektorné, ubytovanie, strava): 150 Eur

Podrobné informácie o projekte a prihlášku nájdete na:

www.character-fda.eu

www.midpointcenter.eu

Prihlášku spolu s materiálmi posielajte na: character@character-fda.eu

Realizované
s finančnou podporou

Organizátori

Partner
podujatia

SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU

Propagandistická mašinéria v pohybe

► Rudolf Urc (filmový dramaturg a publicista)

Komárňanské lodenice prežívali svoj hviezdny čas. Robotníci tu novým systémom montovali dva remorkéry a koncom leta pristavovali už novú výrobnú halu (Týždeň vo filme č. 39). Súčasne dokončovali práce na modernej lodi Ukrajina pred jej odplávaním do Sovietskeho zväzu (č. 42). Lodnice sa stali fasádou prosperujúcej socialistickej ekonomiky a teda miestom trvalého záujmu filmových štábov po celé ďalšie roky.

Na jeseň zomrela Božena Slančíková-Timrava. Spravodajcovia jej venovali dôstojne spracovanú spomienkovú snímku aj so zábermi žijúcej spisovateľky (č. 44). Tých niekoľko záberov nakrútených ešte v roku 1947 má dnes cenu zlata. Pripomínajú nám, ako veľmi sme zanedbali filmové zachytenie ľudí, ktorí sa významne zaslúžili o našu kultúru a vedu.

Pre pamätníkov sú vzácné i zábery z rozostavanej Pošty na terajšom Námestí slobody v Bratislave, aj pohľady na areál Vysoké školy technickej pred jej dokončením. Okolité staré domy onedlho navždy zaniknú pod čakankami a lopatami nadšených brigádnikov. Tak sa rodilo miesto „budúcich manifestácií“ (č. 43).

No tento čas je predovšetkým poznačený kampaňou k blížiacemu sa 19. zjazdu sovietskych komunistov. Kampaň priam schizofrenicky zasiahla spoločenské dianie v druhej polovici roka. Nijako sa jej nedalo vyhnúť. Všetky noviny, každodenné vysielanie rozhlasu, desaťminútovky, celá propagandistická mašinéria na plné obrátky víta, zdravila, chválila blížiace sa zasadanie v Kremli. Ani spravodajcovia tu nesmeli chybať. Čo všetko zaznamenali?

Výstavba novej haly na Hutnom kombináte v Košiciach sa konala na počesť zjazdu (č. 40). V bratislavskom Slovnafte si robotníci dávali záväzky k zjazdu (č. 44). Aj spomínané komárňanské lodenice sa rozrastajú vďaka záväzkovému hnutiu na počesť zjazdu (č. 39). Kde nestačil obraz, pridala sa patetický komentár, ako napríklad pri skracovaní termínov stavby na Trati družby (č. 40). Ba aj speváci SĽUK- u nacvičili kantátu v ruštine a celkom netradične ju zaspevali v parku (č. 40).

Celá hystéria vyvrcholila návratom československej straníckej delegácie z Moskvy, ktorá sa zúčastnila na zjazde. Vedúci súdruhovia si odtiaľ priniesli ďalšie inštrukcie. „*Soudruh Stalin je zdrav, svěží, plný síly a energie*“ – oznamuje v synchrónnom zábere Gottwald (č. 45) a asi sa nemýli: kremelský diktátor práve začal energicky prenasledovať židovských lekárov a chystal sa zlikvidovať svojich najbližších spolupracovníkov. Hrozilo, že sa Sovietsky zväz vráti k tragickým rokom 1937-38. Spisovateľ Milan Kundera neskôr napísal výstižnú charakteristiku: „*Byl to čas, kdy komunizmus zešlél*“. ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – MÁJ 2012

7. máj 2012 – Týždeň vo filme 38/1952 a 39/1952 (repríza 12. máj 2012)

14. máj 2012 – Týždeň vo filme 40/1952 a 41/1952 (repríza 19. máj 2012)

21. máj 2012 – Týždeň vo filme 42/1952 a 43/1952 (repríza 16. máj 2012)

28. máj 2012 – Týždeň vo filme 44/1952 a 45/1952 (repríza 2. jún 2012)

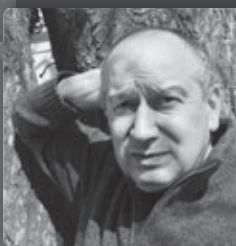
Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE V MÁJI: Jednota v rozmanitosti

odporúča
filozof a estetik
Peter Michalovič

Keď jedného dňa roku 1889 začal nemecký filozof Friedrich Nietzsche objímať koňa a zúfalo plakať, bolo jasné, že sa zbláznil. Je to známa historka, menej známe je to, čo sa stalo s koňom. O viac ako sto rokov neskôr nakrútil maďarský režisér Béla Tarr film s názvom *Turínsky kôň* (2011) a v úvode filmu hlas rozprávača povie historku o Nietzscheho „turínskemu zbláznení“ a krátke rozprávania sa končí slovami: „*Čo sa stalo s koňom, nevieme.*“ Po tomto lakonickom konštatovaní nekompromisne preberajú iniciatívu pohyblivé obrazy, ktoré nechávajú slovám minimálny priestor. Tarr totiž verí obrazom. Verí, tomu, že obrazu dokážu ukázať príbeh sugestívne a zaujímavo. Jeho príbeh je skutočne minimalisticky zaľudnený, v tomto malom svete vidíme otca, dcéru a na krátky čas k nim ešte zavíta sused. A samozrejme je tu ešte kôň. Obrazy nám ukazujú život neúplnej rodiny, deň po dni sa opakujú tie isté úkony spojené s prežitím. Na prvý pohľad život plynie monotónne a rovnať, ale skutočne len na prvý pohľad, pretože každý nasledujúci deň sa odlišuje od predchádzajúceho, divák si môže všimnúť vývoj, ktorý nie je progresívny, ale regresívny. Každý deň niečo definitívne mizne z tohto sveta, ľudia starnú, strácajú nádej, kôň chradne, a všetko speje ku koncu. Tarr film vlastne ukazuje „plazivý variant“ apokalypsy, teda zániku, ku ktorému ľudstvo speje pomaly bez toho, aby vedeli, kam speje. Navyše túto apokalypsu ukazuje to spôsobom, ktorý treba vidieť na filmovom plátne.

Dokumentárny film *Buena Vista Social Club* (1999) je z celkom iného súdka. Je to film o živote a hudbe starých kubánskych muzikantov, ktorých dali znovu dokopy slávny gitarista Ry Cooder a režisér Wim Wenders. Sú to úžasní muzikanti. Hoci dlho spolu nehrali a každý z nich sa živil tým, čím sa dalo, keď ich Cooder priviedol do štúdia, hrali presne tak dobre, ako keď sa pred rokmi rozišli. Treba obdivovať ich hudbu, avšak ešte viac treba obdivovať ich radosť z nej. Šťastie evidentne chýba rodine z filmu Zdeňka Jiráského *Poupata* (2011). Rodina žije v prostredí, ktoré industrializácia zmenila na nepoznanie. Otec je gambler, dcéra čaká dieťa, syn si „kúpil“ striptízovú tanečnicu. Byť je už v rukách úžerníka, peňazí niet ani na bežný život a úsilie matky nestačí na zvládnutie situácie. Zúfalá situácia plodí zúfalé činy a tak otec uzavrie životnú poisťku a potom chce spáchať sofistikovanú samovraždu. ▲

Turínsky kôň • FOTO: archív SFÚ

KINO
LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

Kino Lumière – Kino Slovenského filmového ústavu / Špitálska 4, Bratislava

► www.navstevnik.sk ► www.aic.sk/kinolumiere

PROGRAM

► 1. 5.
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pol, 2011, 108 min. ■ (17.30, K1)
Happy Happy, A. Sewitsky, Nór., 2010, 88 min. (18.00, K2)
Zlo, P. Bebjak, SR, 2012, 80 min. ■ (20.00, K1)
3-iron, K. Ki-duk, J. Kórea/Jap., 2004, 88 min. (20.30, K2)
► 2. 5.
Nesvadbobo, E. Hníkova, ČR/SR, 2010, 72 min (17.30, K1)
Banksy – Exit Trough The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (18.00, K2)
Zlo, P. Bebjak, SR, 2012, 80 min. ■ (20.00, K1)
Happy Happy, A. Sewitsky, Nór., 2010, 88 min. (20.30, K2)
► 3. 5.
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (17.30, K1)
Post Mortem, P. Larraín, Čie/Mexiko/Nem., 2010, 98 min. (18.00, K2)
Happy Happy, A. Sewitsky, Nór., 2010, 88 min. (20.00, K1)
Banksy – Exit Trough The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (20.30)
► 4. 5.
Ďalší rok, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (16.15, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pol, 2011, 108 min. ■ (16.30, K1)
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (18.35, K1)
Rodina je základ státu, R. Sedláček, ČR, 2011, 106 min. (18.45, K2)
Melancholia, L. von Trier, Dan./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (20.30, K1)
Post Mortem, P. Larraín, Čie/Mexiko/Nem., 2010, 98 min. (20.45, K2)
► 5. 5.
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (16.30, K1)
Rodina je základ státu, R. Sedláček, ČR, 2011, 106 min. (18.00, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pol, 2011, 108 min. ■ (18.30, K1)
Ďalší rok, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (20.15, K2)
Post Mortem, P. Larraín, Čie/Mexiko/Nem., 2010, 98 min. (20.40, K1)
► 6. 5.
Šerif za mrežami, D. Plichta, ČSSR, 1965, 101 min. (16.15, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pol, 2011, 108 min. ■ (16.30, K1)
Ďalší rok, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (18.10, K2)
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (18.45, K1)
Rodina je základ státu, R. Sedláček, ČR, 2011, 106 min. (20.30, K2)
Post Mortem, P. Larraín, Čie/Mexiko/Nem., 2010, 98 min. (20.45, K1)
► 7. 5.
Melancholia, L. von Trier, Dan./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (17.30, K1)
Rodina je základ státu, R. Sedláček, ČR, 2011, 106 min. (18.00, K2)
Ďalší rok, M. Leigh, VB, 2010, 129 min. (20.00, K1)
Vlani v Marienbade, A. Resnais, Franc./Tal., 1961, 94 min. (20.30, K2)
► 8. 5.
Turínsky kôň, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (17.15, K1)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (18.00, K2)
Obrátený kánon, R. Tognazzi, Tal./VB, 2000, 107 min. ■ (20.00, K1)
Rodina je základ státu, R. Sedláček, ČR, 2011, 106 min. (20.30, K2)
► 9. 5.
Obrazy kolektívizácie: Splnený sen, Mitrea Cocor, Rum., 1952, 112 min. ■ (16.00, K1)
Obrazy kolektívizácie – Pribeta, 90 min. (18.00, K2)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (20.00, K2)
► 10. 5.
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (17.30, K1)
Obrazy kolektívizácie: Kozie mlieko, O. Jariabek, ČSSR, 1950, 80 min. (18.00, K2)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (20.00, K1)
Obrazy kolektívizácie: Zitra se bude tančit všude, V. Vlček, ČSSR, 1952, 92 min. (20.30)
11. 5.
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (16.30, K2)
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min. (16.45, K1)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (18.30, K1)
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (18.45, K1)
Prehliadka nórsnych filmov: Synnøve zo Solbakkenu, J. W. Brunius, Nór., 1919, 95 min. ■ (18.30, K2)
Prehliadka nórsnych filmov: Vegas, G. Vikene, Nór., 2009, 110 min. ■ (20.30, K2)

► 12. 6.
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (16.15, K1)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (16.30, K2)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (18.15, K1)
Prehliadka nórsnych filmov: Ako sa Kurt našťaval, R. A. Sivertsen, Nór./Dán., 2008, 74 min. ■ (18.30, K2)
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min. (20.15, K1)
Prehliadka nórsnych filmov: Súrødenci, S. Johnsen, Nór., 2009, 100 min. ■ (20.30, K2)
► 13. 5.
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (16.15, K1)
Penelopa, Š. Uher, ČSSR, 1977, 88 min. (16.30, K2)
Le Havre, A. Kaurismäki, Fin./Franc./Nem., 2011, 93 min. (18.10, K1)
Prehliadka nórsnych filmov: Pásmo krátkych nórsnych filmov, 89 min. ■ (18.30, K2)
Hamlet podniká, A. Kaurismäki, Fin., 1987, 86 min. (20.15, K1)
Prehliadka nórsnych filmov: Svadobná hostina v Hardangeri, R. Breistein, Nór., 1926, 74 min. ■ (20.30, K2)
► 14. 5.
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (17.30, K1)
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (18.00, K2)
Melancholia, L. von Trier, Dan./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (19.30, K1)
Žena je žena, Jean-Luc Godard, Franc./Tal., 1961, 84 min. (20.30, K2)
► 15. 5.
Turínsky kôň, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Švajč./USA, 2011, 146 min. (17.30, K1)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (18.00, K2)
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (20.00, K2)
Zlo, P. Bebjak, SR, 2012, 80 min. ■ (20.30, K1)
► 16. 5.
Lollipop Monster, Z. Reimann, Nem., 2011, 96 min. (17.30, K1)
25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna I., M. Šulík, ČR/SR, 2010, 100 min. ■ (18.00, K2)
25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna II., M. Šulík, ČR/SR, 2010, 105 min. ■ (20.00, K2)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (20.30, K1)
► 17. 5.
Juha, A. Kaurismäki, Fin., 1999, 78 min. (16.30, K1)
Osamelosť prvočísel, S. Costanzo, Tal./Nem./Franc., 2010, 118 min. (18.00, K2)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (20.30, K2)
► 18. 5.
MF experimentálnych filmov (K2)
Osamelosť prvočísel, S. Costanzo, Tal./Nem./Franc., 2010, 118 min. (17.30, K1)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (20.00, K1)
► 19. 5.
MF experimentálnych filmov (K2)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (17.30, K1)
Osamelosť prvočísel, S. Costanzo, Tal./Nem./Franc., 2010, 118 min. (20.30, K1)
► 20. 5.
Banksy – Exit Trough The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (16.30, K1)
Zem speva, K. Plicka, ČSR, 1933, 63 min. (16.45, K2)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (18.00, K2)
Zlo, Peter Bebjak, SR, 2012, 80 min. ■ (18.45, K1)
Na krásnom modrom Dunaji, J. Johanides, SR, 1994, 126 min. (20.00, K2)
Osamelosť prvočísel, S. Costanzo, Tal./Nem./Franc., 2010, 118 min. (20.30, K1)
► 21. 5.
Banksy – Exit Trough The Gift Shop, Banksy, VB/USA, 2010, 86 min. (17.30, K1)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (18.00, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pol, 2011, 108 min. ■ (20.00, K1)
Vydatá žena, Jean-Luc Godard, Franc., 1964, 64 min. (20.30, K2)

MÁJ 2012

- 22. 5.
Melancholia, L. von Triér, Dan./Švéd./Franc./Nem./Tal., 2011, 130 min. (17.30, K1)
Buena Vista Social Club, W. Wenders, Nem./USA/VB, 1999, 105 min. (18.00, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pof., 2011, 108 min. ■ (20.00, K1)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (20.30, K2)
- 23. 5.
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pof., 2011, 108 min. ■ (17.30, K1)
Poupata, Z. Jiráský, ČR, 2011, 94 min. (18.00, K2)
Turínsky kňh, B. Tarr, Mad./Franc./Nem./Svajč./USA, 2011, 146 min. (20.00, K1)
Čerešňový chlapec, S. Párnický, SR, 2011, 110 min. ■ (20.30, K2)
- 24. 5.
Dvojaký život Veroniky, K. Kieślowski, Franc./Pol./Nór., 1991, 98 min. (17.30, K1)
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (16.15, K2)
eŠteBák, J. Nvota, SR/ČR/Pof., 2011, 108 min. ■ (20.00, K1)
Pouta, R. Špaček, ČR, 2010, 146 min. (20.10, K2)
- 25. 5.
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (16.15, K2)
Čerešňový chlapec, S. Párnický, SR, 2011, 110 min. ■ (16.30, K1)
Alois Nebel, T. Luňák, ČR/Nem./SR, 2011, 85 min. (18.00, K2)
Dvojaký život Veroniky, K. Kieślowski, Franc./Pol./Nór., 1991, 98 min. (18.45, K1)
Dom, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (20.00, K2)
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (20.45, K1)
- 26. 5.
Alois Nebel, T. Luňák, ČR/Nem./SR, 2011, 85 min. (16.30, K1)
Pouta, R. Špaček, ČR, 2010, 146 min. (18.00, K2)
Čerešňový chlapec, S. Párnický, SR, 2011, 110 min. ■ (18.30, K1)
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (20.30, K2)
Dvojaký život Veroniky, K. Kieślowski, Franc./Pol./Nór., 1991, 98 min. (20.45, K1)
- 27. 5.
Čerešňový chlapec, S. Párnický, SR, 2011, 110 min. ■ (16.30, K1)
Balada o siedmich obesených, M. Holý, ČSSR, 1968, 61 min. (17.00, K2)
Alois Nebel, T. Luňák, ČR/Nem./SR, 2011, 85 min. (18.15, K2)
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (18.30, K1)
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (20.15, K2)
Dvojaký život Veroniky, K. Kieślowski, Franc./Pol./Nór., 1991, 98 min. (20.30, K1)
- 28. 5.
Mama Gogo, F. T. Fridriksson, Island/Nór./Švéd./Nem./VB, 2010, 88 min. (18.00, K1)
Alois Nebel, T. Luňák, ČR/Nem./SR, 2011, 85 min. (18.30, K2)
Import Export, U. Seidl, Rak., 2007, 135 min. (20.00, K1)
Muž a žena, C. Lelouch, Franc., 1966, 102 min. (20.30, K2)
- 29. 5.
Import Export, U. Seidl, Rak., 2007, 135 min. (17.30, K2)
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (18.00, K1)
Zlo, P. Betjag, SR, 2012, 80 min. ■ (20.00, K1)
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (20.30, K2)
- 30. 5.
Carmen, C. Saura, Špan., 1983, 102 min. (17.30, K1)
Dom, Z. Liová, ČR/SR, 2011, 100 min. (18.00, K1)
Import Export, U. Seidl, Rak., 2007, 135 min. (20.00, K2)
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (20.30, K1)
- 31. 5.
Import Export, U. Seidl, Rak., 2007, 135 min. (17.30, K2)
Anjeli, R. Šveda, SR, 2012, 95 min. ■ (18.00, K1)
Príliš mladá noc, O. Omerzu, ČR/Slov., 2012, 65 min. (20.00, K1)
Ten, ktorý musí zomrieť, J. Dassin, Franc., 1956, 122 min. (20.30, K2)
- (ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ)

pozn.: všetky filmy sú premietané z 35 mm kópie, okrem projekcií s označením ■ – premietací nosič blu-ray, DVD alebo digibeta

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Základnou prioritou programu MEDIA je podpora distribúcie. V Európe sa každoročne vyrobí približne 1000 dlhometrážnych filmov pre kiná (pre porovnanie v USA približne 600), čiže problém kinematografie v Európe nie je málo filmov, problémom je, že tieto filmy necestujú – okrem domácej krajiny ich európski diváci dostávajú často nemajú vôbec možnosť vidieť. Dôvody sú zrejme: fragmentarizácia trhu a jazykové bariéry. Preto vynakladá program MEDIA na podporu distribúcie viac než 55 % svojho rozpočtu, čo predstavuje zhruba 415 miliónov EUR pre roky 2007 – 2013. MEDIA má v distribúcii dve základné podporné schémy: výberovú a automatickú podporu kino-distribúcie. Výberová je určená iba pre „malé“ (rozpočet do 3 mil EUR) a „stredné“ (rozpočet 3-15 mil EUR) filmy. Automatická podpora sa vypočítava na základe počtu predaných lístkov na európske filmy v predchádzajúcom roku a je nutné ju reinvestovať do koprodukcii, alebo do ďalšieho nákupu európskych filmov.

Slovenskí distribútori dostali v roku 2010 výberovú podporu v sume 24 500.- EUR a nakúpili za ne celkom 9 filmov, automatická podpora predstavovala 214 683.- EUR a distribútori za ne nakúpili ďalších 24 európskych filmov.

V roku 2011 máme k dispozícii údaje bez investícií: v rámci výberovej podpory vo výške 28 520.- EUR bolo podporených 18 európskych filmov, automatická podpora pre slovenské distribučné spoločnosti predstavovala 170 911.- EUR.

V máji nemá program MEDIA žiadnu aktuálnu uzávierku, začiatkom júna sú uzávierky dve: Výzva EACEA 36/11, Podpora prístupu na trh – 1. jún 2012 a EACEA 24/11, Podpora i2i audio-visual – 6. jún 2012.

► vs

Diagonale aj slovenské

Graz sa už po pätnástykrát stal miestom konania rakúskeho národného filmového festivalu Diagonale. Domyslená a inšpiratívna komplexná

prehliadka kinematografie s mnohými diskusnými, pracovnými a spoločenskými podujatiami priniesla doteraz juhozápadným susedom pozoruhodný vzrast kvantity a kvality tvorby. Nielen v rakúskom avantgardnom a experimentálnom, ale aj dokumentárnom a hranom filme, ktorých na festivale odpredali viac ako sto titulov. Pre nás bolo Diagonale zaujímavé najmä "objavom" režiséry a výtvarníčky Miriam Bajtaly, rodáčky z Bratislavy (1970) žijúcej vo Viedni. Po viacerých krátkometrážnych filmoch a výtvarných experimentoch, ktorými sa začala presadzovať po roku 2003, nakrútila film *Tri hlasy* (3 *Stimmen*, 2011), v ktorom sa prvýkrát svojším spôsobom zaoberá závažnou témou emigrácie. Režisérka neskúma historické a sociologické okolnosti emigrácie, ide jej najmä o individuálne a psychologické prežívanie šoku od „únosu“ sedemročného dieťaťa rodičmi do absolútne neznámeho prostredia kde vôbec nerozumie jazyku ani ona, ani rodičia. V kinematografických návratoch prezentovali vo festivalovom programe i hollywoodskeho herca Charlesa Korvina (1907-1998), ktorý sa síce ešte narodil v Rakúsko-uhorskej monarchii, ale na území dnešného Slovenska. Ako kameraman nakrúcal počas španielskej občianskej vojny - *Srdce Španielska* (1937), ako herec sa presadil na Broadwayi a potom neprehliadnuteľne aj v Hollywoode či v európskych televíziách.

► Viliam Jablonický (publicista a kritik)

Aktuálne uzávierky

Do 15. mája 2012 je možné podať prihlášku na nový workshop pre dokumentaristov **DOK.Incubator**. Workshop poskytuje podporu tvorcom vo fáze finišovania filmu. Medzinárodní odborníci usmerňujú jeho účastníkov, podporujú nachádzanie nových riešení pri strihu, medzinárodných premiérach, distribúcii, marketingu a aktívnej práci s publikom. DOK.Incubator je určený tímom zložených z producenta, režiséra a strihača. Viac informácií nájdete na www.aic.sk/aic/rychlemenu/workshopy/uzavierky/2011/dok.incubator-workshop-2012.html.

► jar

„Wikipédia“ našich malých dejín add.: Film.sk 4/2012 – Život zasvätený filmu

Dnes nám vládnu texty typu wikipédia. Každý si zverejní záznam faktu či histórie tak, ako sa mu to hodí, alebo ako mu diktuje jeho utilitárna pamäť. Pán Vraštiak sa dožíva sedemdesiatky a má potrebu vydávať pri tejto príležitosti wikipedické svedectvá. Možno by ich bolo treba doplniť. Hoci nerada, a bez vnútornej potreby, sa budem musieť ujať konečne tejto role:

- V snahe o zjednotenie roztrieštených filmárskych síl Slovenská filmová a televízna akadémia (SFTA) ponúkla Slovenskému filmovému zväzu (SFZ) spoluprácu na príprave prehliadky Slovenský film 2003 – skrachovala na pokuse o finančný podvod zo strany tajomníka SFZ;
- SFTA rovnako ponúkla SFZ spoluprácu na spoločensky dôstojnejšom a mediálne účinnejšom udeľovaní cien Igric ako národnej filmovej ceny – bola odmietnutá (viď článok „Stratila sa potreba pôvodnej reflexie“, Národná obroda 23. 2. 2005, str. 14);

- Pán Vraštiak nebol zbavený členstva v SFTA len preto, že písomne „informoval“ početnými listami troch ministrov kultúry za sebou, v ktorých hrubo osočoval SFTA (viď archív MK SR podľa Zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám), ako aj pre ďalšie opakované aktivity namierené proti záujmom a legitímnej činnosti SFTA (viď archív SFTA – prekazenie tlačovej konferencie a pod., príp. jeho texty typu Plus-mínus v časopise Film.sk č. 7-8/2005), ale najmä preto, že sa nedokázal vyrovnáť so stretom záujmov ako jej člen a predseda SFZ zároveň. Ako verejne a otvorene povedal režisér Juraj Lihosít na valnom zhromaždení SFTA v r. 2007, nešlo o nič iné, iba o peniaze. O štátne, bezpracné financie, čerpané predovšetkým na honoráre (viď list pána Vraštiaka ministrovi Chmelovi zo dňa 22. 5. 2006, v ktorom sám navrhuje zmenu komisiou určeného čerpania 70 tisícovej dotácie (na prenájmy a služby) takto: 43 000 Sk na honoráre, 10 000 Sk na sošku Igrica, 10 000 Sk na prenájom kina a techniky, 7 000 Sk na propagáciu a tlačoviny; viď zároveň

zamietavú odpoveď ministra Maďariča č. MK-2935/06-110/16787 zo dňa 29. 9. 2006 na jeho podobný list).

Môžem sa len domýšľať, prečo sa pán Vraštiak aj takto spoločensky negatívne prejavuje a prečo si pestuje pocit celožitovnej krivdy. Napriek všetkému sa pripájam k jeho gratulantom: napokon, ja sama som ho v roku 2004 oslovila ako jedného z najvýkonnejších publicistov v oblasti filmovej štatistiky (a kritiky) a ponúkla mu členstvo v SFTA, ktoré s vďakou prijal. Všetko dobré, pán Vraštiak!

► **Zuzana Gindl-Tatárová**
(prezidentka SFTA 2002-2007)

Aktuálne uzávierky

Do **14. mája 2012** je možné prihlásiť sa na workshop pre filmových profesionálov MIDPOINT 2012.

15. mája 2012 je uzávierkový termín na medzinárodný tréning pre majiteľov a prevádzkovateľov kín C.I.C.A.E. - ART CINEMA = ACTION + MANAGEMENT 2012. Potrebné informácie nájdete na www.aic.sk v časti workshopy.

► jar

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2012

7. máj 2012

20.00 ► **Zlatňanka**, r. K. Spišák, 1989, 67 min.

22.00 ► **Let asfaltového holuba**, r. V. Balco, 1990, 86 min.

14. máj 2012

20.00 ► **Volanie démonov**, r. A. Lettrich, 1967, 93 min.

22.00 ► **Právo na minulosť**, r. M. Holý, 1989, 110 min.

21. máj 2012

20.00 ► **V hodine dvanásť**, r. A. Lettrich, J. Medved, 1958, 81 min.

22.00 ► **Tri dcéry**, r. Š. Uher, 1968, 86 min.

28. máj 2012

20.00 ► **Muž, ktorý luže**, r. A. Robbe - Grillet, 1968, 93 min.

22.00 ► **Nylonový mesiac**, r. E. Grečner, 1965, 87 min.

Zmena programu vyhradená!

ČESKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2011

Rok 2011 nebol pre českú kinematografiu až tak úspešný ako ten predchádzajúci. Medziročné porovnanie je však trochu skresľujúce, keďže rok 2010 bol jedným z najlepších od vzniku samostatnej Českej republiky. Znížil sa objem finančných prostriedkov pridelených zo Štátneho fondu Českej republiky pre podporu a rozvoj českej kinematografie jednotlivým projektom aj na oblasť technického rozvoja. Poklesla návštevnosť v kinách i podiel českých filmov na nej na 24,9 percent, čo je však stále európsky nadštandard. Vzástol počet digitalizovaných kín a digitálnych projekcií. A v rebríčku dvadsiatich najnavštevovanejších filmov za minulý rok je v Česku dokonca až sedem domácich titulov.

Legislatíva

Rok 2011 nebol pre kinematografiu veľmi priaznivý. Výsledky filmov vo filmovej distribúcii patrili v ostatnom desaťročí k tým horším a ani legislatívny vývoj nijako mimoriadne nepokročil. Od 13. júla 2010 bol ministrom kultúry Jiří Besser. Počas jeho úradovania síce pokračovali niektoré legislatívne činnosti, no k žiadnym progresívnym posunom neprišlo, skôr naopak. Keď MK ČR po roku jeho pôsobenia rekapitulovalo svoju činnosť, venovalo kinematografii tri vety, pričom sa pochválilo za koncepciu podpory českej kinematografie a filmové stimuly, no obidve záležitosti sú z roku 2010 a obe iniciatívy sa začali ešte v ére ministra Riedelbaucha. Druhá polovica roku bola už iba trápnu dohrou, v rámci ktorej sa zistilo, že na stimuly pre ďalší rok nie je dost prostriedkov. Minister Besser na stretnutí s „filmárskou obcou“ dal najavo, že štátnu podporu kinematografie v rámci zákona o kinematografii rozhodne nepodporí a napokon odvolal – zo zjavne vykonštruovaných dôvodov – pár týždňov pred odchodom do dôchodku riaditeľa NFA Vladimíra Opělu. Takže keď novinári vypátrali jeho utajené spoluvlastníctvo domu na Floride a on 8. decembra 2011 rezignoval, veľa filmárov neplakalo... 20. decembra nastúpila na MK ČR nová ministerka Alena Hanáková. Snád jej pôsobenie na ministerstve bude dlhšie a šťastnejšie, ale kto vie...

Finančná podpora

Napriek tomu k jednému legislatívnemu kroku v roku 2011 došlo. Bol novelizovaný zákon č. 231/2001 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania a o zmene ďalších zákonov, ktorý je často interpretovaný ako podpora Štátneho fondu Českej republiky pre podporu a rozvoj českej kinematografie (Štátny fond), no situáciu mu skôr skomplikoval. Na jednej strane ustanovil, že komerčné televízne stanice budú odvádzať poplatok 2 percentá z príjmov z reklamy do Štátneho fondu, no na druhej potvrdil výrazné obmedzenie reklamy v Českej televízii a s tým súvisiace ukončenie jej odvodov do Štátneho fondu. Z hľadiska Štátneho fondu nejde o výhodné rozhodnutie. Príjmy z Českej televízie mali garantovanú výšku a navyše boli uhrádzané priebežne. Príjmy z komerčných televízií sú stanovené iba percentom z reklamných príjmov bez garancie ich výšky a navyše prvá úhrada má byť splatná až začiatkom druhého polroka 2013, zatiaľ čo zdroj z Českej televízie bol zastavený okamžite. Je teda pravdepodobné, že na prelome tohto a budúceho roka nebude mať Štátny fond takmer nijaké prostriedky.

V priebehu roku 2011 vyhlásila rada Štátneho fondu Českej republiky pre podporu a rozvoj českej kinematografie svoje rozhodnutia na deviatich sedeniach. Štátny fond rozdelil v roku 2011 spolu 212 645 000 Kč medzi 154 projektov. Po historickom rekorde z roku 2008, keď Štátny fond rozdelil 307 261 950 Kč, 279 950 500 Kč v roku 2009 a 224 788 000 Kč v roku 2010 išlo o opätovný pokles. Najväčšia časť bola alokovaná na výrobu českých filmov, spolu 51 projektov získalo 141 900 000 Kč. Medzi 15 žiadateľov v oblasti „tvorba scenárov a vývoj projektov“ sa rozdelilo 4 900 000 Kč. 28 210 000 Kč bolo rozdelených medzi 33 projektov propagácie českej kinematografie a 19 žiadostí na podporu distribúcie kinematografických diel sa podelilo o 14 335 000 Kč. Trvalý pokles bohužiaľ

zaznamenáva oblasť technického rozvoja, ktorá zahŕňa najmä aktuálnu digitalizáciu kín. V roku 2009 poskytol Štátny fond na túto oblasť 49 310 000 Kč, v roku 2010 už len 29 200 000 Kč a v roku 2011 bolo medzi 36 žiadateľov rozdelených 23 300 000 Kč.

Štátny fond samozrejme nie je jediným možným zdrojom finančných dotácií. Ďalších 97 projektov v celkovom objeme 19 676 000 Kč bolo podporených priamo z prostriedkov Odboru médií a audiovizie (OMA) MK ČR. Objem dotácií v tejto oblasti významne prekročil úroveň predchádzajúcich dvoch rokov. Ďalšou variantou získania finančnej podpory sú medzinárodné programy MEDIA a Eurimages. Česká republika je riadnym členom programu MEDIA od júla roku 2002. Servis tohto programu zaisťuje kancelária MEDIA Desk pri Českej filmovej komore o.p.s. (ČFK), ktorú zriadili Asociácia producentov v audiovizii, Asociácia prevádzkovateľov kín a Únia filmových distribútorov. ČFK zriaďuje i České filmové centrum zaoberajúce sa propagáciou českého filmu v zahraničí a servisom pre zahraničné produkcie nakrúcajúce v Českej republike, takže zastupuje celý rad činností, ktoré v iných európskych krajinách zabezpečuje štát. Riaditeľkou ČFK sa v roku 2011 stala Helena Uldrychová.

V roku 2008 získali české projekty z programu MEDIA 1 707 983 Eur, v roku 2009 iba 1 260 854 Eur, no v roku 2010 už 2 019 015 Eur a v roku 2011 dokonca 2 214 605 Eur. Tematické rozdelenie dotácií bolo nasledujúce: 570 753 Eur MEDIA vývoj, 390 418 Eur MEDIA distribúcia, 451 000 Eur MEDIA propagácia, 458 960 Eur MEDIA tréning, a napokon 147 884 eur v oblasti Nové technológie. Fond Eurimages je určený hlavne na podporu európskych koprodukčných projektov. V roku 2011 ale nebol podporený ani jeden projekt s českou majoritnou účasťou a iba jediný podporený film - fínsky *August Fools* - mal minoritnú účasť českého koproducenta. Bohužiaľ ani v oblasti distribúcie nezískali podporu Eurimages žiadni záujemcovia o distribúciu českých filmov. Táto podpora je určená na distribúciu európskych filmov v európskych krajinách, ktoré nie sú súčasťou programu MEDIA.

Filmová distribúcia

Po mimoriadne úspešnom roku 2010 došlo v roku 2011 k poklesu takmer vo všetkých sledovaných ukazovateľoch. Počet divákov aj tržby klesli medziročne o 20 percent. Počet divákov poklesol na úroveň porovnateľnú so začiatkom milénia a tržby kín boli približne na úrovni rokov 2007 a 2008. Zámerne tu uvádzam vlnajší pokles do súvislosti s úspešným rokom 2010, pretože iba medziročné porovnanie je v mnohých ukazovateľoch priveľmi kruté. V roku 2011 sa uskutočnilo 408 760 projekcií pre 10 789 760 divákov za 1 209 874 087 Kč. Priemerné vstupné sa vlni mierne zvýšilo na 112,13 Kč. Vstupné narástlo medzi rokmi 2008 a 2010 vplyvom 3D digitálnych technológií.

V roku 2009 predstavovala 3D digitálna technológia 6,9 percent predstavení, 9,3 percent návštevníkov kín, 13,5 percent ich tržieb, v roku 2010 to už bolo 14,2 percent predstavení, 18,2 percent divákov, 24,9 percent tržieb kín s priemerným vstupným 151,02 Kč a vlni sa uskutočnilo v tomto formáte 19,8 percent projekcií s obdobným podielom návštevnosti (19,5 percent), tržby však dosiahli celých 25,8 percent. V roku 2010 sa v TOP 20 umiestnilo šesť filmov šírených 3D technológiou, v roku 2011 už medzi najúspešnejšími dvadsiatimi filmami nájdeme dvanásť. Priemerné vstupné na 3D predstavenia medziročne mierne pokleslo na 148,62 Kč, zatiaľ čo cena klasickej vstupenky sa zvýšila zo 100,13 Kč v roku 2010 na minuloročných 102,74 Kč. Znižovanie cenového rozpätia medzi týmito dvoma typmi projekcií sa dá očakávať v tomto roku. 3D technológie už v kinách nie sú exkluzivitou, stávajú sa štandardným typom prezentácie časti filmovej produkcie, podobne ako sa ním pred rokmi stal širokouhlý formát. Na cenu vstupenky však nepochybne bude mať vplyv zvýšenie dane z pridanej hodnoty z 10 percent na 14 percent od januára 2012, aj mierne zvýšenie odvodu OSA.

V roku 2011 poklesol aj podiel českých filmov na návštevnosti kín na 24,9 percent, tu však musím konštatovať, že aj táto úroveň predstavuje európsky nadštandard. V nasledujúcom TOP 20 je sedem českých filmov, čo je iba o jeden menej ako v roku 2010. V roku 2011 vzrástol podiel digitálnych projekcií vrátane stereoskopických; napriek tomu sa výsledky predchádzajúceho roku nevyrovnali, chýbala totiž absolútna špička, resp. nebola taká silná ako v roku 2010. Prvú trojicu filmov videlo o 900 tisíc divákov menej než tri najúspešnejšie filmy roku 2010 - *Avatara*, *Ženy v pokušení* a *Kájinka*.

TOP 20 – najnavštevovanejšie filmy v ČR v roku 2011

FILM	DISTRIBÚTOR	PREMIÉRA	ŠTÁT*	POČET PREDSTAVENÍ	POČET DIVÁKOV	TRŽBY
1 Muži v nádeji	Falcon	25.8.11	CZ	13 537	852 199	94 349 896
2 Harry Potter a Dary smrti II	Warner Bros.	14.7.11	US	10 900	708 718	93 988 538
3 Šmolkovia	Falcon	11.8.11	US	10 692	519 188	61 273 305
4 Lidice	Magic Box	2.6.11	CZ	8 801	511 064	49 581 197
5 Piráti Karibiku 4: V neznámych vodách	Falcon	19.5.11	US	11 693	456 061	60 830 633
6 Twilight Sága: Úsvit - 1. časť	Bontonfilm	17.11.11	US	5 488	304 249	34 196 736
7 Autá 2	Falcon	28.7.11	US	7 295	258 507	30 313 829
8 Na vlásku	Falcon	27.1.11	US	7 658	224 532	25 257 465
9 Transformers 3	Bontonfilm	30.6.11	US	5 872	206 526	28 445 911
10 Perfect Days	Bontonfilm	3.11.11	CZ	5 803	199 860	23 026 896
11 Kráľova reč	Bontonfilm	10.3.11	BR	4 990	188 823	19 060 105
12 Saxána a Lexikon kúziel	Film Europe	15.9.11	CZ	5 938	184 053	16 628 077
13 Kocúr v čižmách	Bontonfilm	1.12.11	US	5 419	168 661	21 408 812
14 Nevinnosť	Bontonfilm	20.1.11	CZ	5 778	164 501	17 826 338
15 Čertova nevesta	Bontonfilm	28.4.11	CZ	4 881	162 094	12 532 407
16 Rio	Bontonfilm	14.4.11	US	7 597	157 136	17 956 599
17 Kung Fu Panda 2	Bontonfilm	2.6.11	US	6 554	149 083	16 767 639
18 Medveď Yogi	Warner Bros	3.2.11	US	4 204	142 452	20 161 910
19 V perine	Hollywood	16.6.11	CZ	5 094	130 915	14 035 231
20 Čierna labuť	Bontonfilm	10.2.11	US	4 585	129 793	14 459 093

pozn.: * - pri koprodukciami uvádzame krajinu s majoritnou účasťou

25 distribučných spoločností ponúklo v priebehu roku 2011 spolu 220 celovečerných filmových programov z 24 krajín. 35 mm filmové kópie boli k dispozícii pre 147 filmov, zatiaľ čo digitálny 2D záznam pre 156 filmov, stereoskopický záznam bol k dispozícii pri 38 premiérach, zatiaľ čo 12 ich bolo k dispozícii len na domácich nosičoch ako DVD a Blu-ray disk. Okrem toho bolo pre kiná k dispozícii 31 programov alternatívneho obsahu a veľké množstvo ďalších filmov sa v kinách objavilo v rámci rôznych festivalov, filmových prehliadok a individuálnych projekcií organizovaných priamo kinami.

Najvyšší podiel na počte divákov (35,1 percent) i na tržbách (34 percent) si udržala spoločnosť Bontonfilm. Druhý Falcon dosiahol podiel na návštevnosti 30,2 percent a na tržbách 31,2 percent. Obe vedúce distribučné spoločnosti teda nakumulovali 65,3 percent divákov a 65,2 percent tržieb. Tretie miesto s podielom na tržbách 13,5 percent si udržala spoločnosť Warner Bros. pred Magic Boxom so 6,6 percentami a Hollywoodom (H.C.E.) so 6,4 percentami. Nikaká z ďalších distribučných spoločností neprekročila hranicu 4 percent. Medzi distribútorov premiérových filmov sa v roku 2011 po prvýkrát objavili spoločnosti EEAP, Verbascum Imago, Duracfilm a po jednom filme vydali D-Cinema, Libuše Rudínská, Karel Šafařík, Ivanna Benešová a Tomáš Bělohradský. Po niekoľkoročnej odmlke sa vrátila k činnosti spoločnosť Blue Sky. Naopak rad subjektov aktívnych ešte v roku 2010 svoju činnosť utlmil alebo ukončil. Najvýznamnejším distribútorom, ktorý v priebehu roka ukončil svoju činnosť, bola distribučná zložka spoločnosti Palace Cinemas.

Multiplexy a kiná

Najvýznamnejšou zmenou v prevádzkovaní kín bol výrazný nárast počtu digitálnych sál. Na začiatku roku 2011 bolo digitalizovaných 131 sál, na jeho konci už 298. Pritom počet digitalizovaných klasických kín sa zvýšil zo 69 na 107. Výrazný nárast prirodzene zaznamenala stereoskopická technológia. V roku 2010 malo 3D zariadenie 119 sál pričom 57 ich bolo v multikinách a 62 v klasických kinosálach. V roku 2011 už je technológiou 3D vybavených 73 sál multikín a 92 regionálnych kín, spolu teda 165 sál. Zlepšenie podmienok programovej skladby klasických kín a tiež zvýšenie vstupného vplyvom modernej technológie spôsobili ďalší pokles podielu multikín na celkových tržbách zo 78,6 percent za rok 2010 na 75,3 percent v roku 2011.

K zásadnej zmene došlo medzi prevádzkovateľmi kín. Cinema City zakúpilo na prelome rokov 2010 a 2011 sieť Palace Cinemas. Cinema City tak vlani prevádzkovalo 13 multikín so 111 sálami a získalo trhovú podiel 38 percent. CineStar s 11 multikinami a 83 sálami získal trhovú podiel 31,9 percent. Medzi prevádzkovateľmi kín sa tak vyvinula podobná situácia ako v distribúcii s dvoma spoločnosťami s dominujúcim trhovým podielom. Spolu títo dvaja prevádzkovatelia dosiahli 69,9 percentný podiel na výnose kín zo vstupného. Najúspešnejším multiplexom sa opäť stal CineStar v Ostrave, ktorý ešte naplno využíval málo konkurenčné prostredie v treťom najväčšom meste Českej republiky.

TOP 5 – najnavštevovanejšie multiplexy v ČR

KINO	MESTO	POČET SÁL	POČET PREDSTAVENÍ	POČET DIVÁKOV	TRŽBY (KČ)
1 CineStar	Ostrava	8	11 286	609 902	84 423 076 Kč
2 CC Nový Smíchov	Praha	12	24 114	529 870	77 801 002 Kč
3 PC Olympia	Brno – Modřice	10	13 889	453 529	66 629 031 Kč
4 CineStar – Anděl City	Praha	14	19 953	495 619	64 419 191 Kč
5 CC IMAX Flora	Praha	9	15 712	345 777	55 429 031 Kč

Medzi klasickými kinami jednoznačne dominujú kiná s modernou digitálnou technológiou. Najúspešnejšie kino bez digitálnej projekcie nájdeme až na 77. mieste celkového rebríčku a 50. mieste medzi klasickými kinami. Ide o kino Svět v Tábore. To jednoznačne dokumentuje pozitívny dopad digitalizácie na výsledky klasických kín a zároveň výrazné ohrozenie doposiaľ nedigitalizovaných kín, lebo ich podiel na obrate filmovej distribúcie sa neustále znižuje. Na druhú stranu stojí za pozornosť, ako výrazne sa medzi klasickými kinami presadzujú pražské alternatívne orientované sály, napriek tomu, že ponuka multikín je v Prahe veľmi široká.

TOP 5 – najnavštevovanejšie klasické kiná v ČR v roku 2011

KINO	MESTO	POČET SÁL	POČET PREDSTAVENÍ	POČET DIVÁKOV	TRŽBY (KČ)
1 Světozor	Praha	2	2 929	130 702	13 766 636 Kč
2 Lucerna	Praha	1	1 329	112 075	7 609 128 Kč
3 Oko	Šumperk	1	860	58 677	6 132 338 Kč
4 Aero	Praha	1	904	52 230	5 604 080 Kč
5 Květen	Tepliče	1	948	49 293	5 470 222 Kč

Z 220 premiér roku 2011 bolo 114, teda viac ako polovica, z USA, len 54 ich distribútori dovezli z európskych krajín a 46 filmov uvedených do kín bolo domácej produkcie. Žánrová a tematická pestrosť je značná, popri klasických hraných, dokumentárnych a animovaných filmoch bolo uvedených aj niekoľko experimentálnych snímok. Vyšiel aj prvý český animovaný i hraný film v stereoskopickom formáte.

Premiéry českých a koprodučných filmov s českou účasťou v roku 2011*

FILM	RÉŽIA	VÝROBA	PREMIÉRA	DISTRIBÚTOR	POZN. **
Doba měděná	Ivo Bystřičan	Hypermarket Film	13.1.2011	Artcam	D/DVD
Erotikon (1929)	Gustav Machatý	Gem-Film / NFA	13.1.2011	AČFK	OP
Nevinnost	Jan Hřebejk	IN Film	20.1.2011	Bontonfilm	
Nickyho rodina	Matej Mináč	W.I.P. / Trigon production	3.2.2011	Bontonfilm	D
FIMFÁRUM do tretice všetko dobré	Kristina Dufková, Vlasta Pospíšilová, David Sůkup	Maur film	10.2.2011	Magic Box	A 3D
Vše pro dobro světa a Nošovic	Vít Klusák	Hypermarket Film	17.2.2011	AČFK	D
Ostrov svatě Heleny	Vlastimil Šimůnek	Vlastimil Šimůnek	24.2.2011	Palace Pictures	
Od višňi do višňi	Jana Boršková	1. veřejnoprávní	3.3.2011	Cinemart	D/DVD
Když kámen promluví	Viliam Poltíkovič	Maitrea	10.3.2011	Aerofilms	D/DVD
Tantra	Benjamin Tuček	HBO / Negativ	10.3.2011	Aerofilms	D
Autorozprávky	Jakub Kohák, Břetislav Pojar, Michal Žabka, František Váša, Libor Pixa	Animation People	17.3.2011	Magic Box	A
Odházení	Václav Havel	Buc-film	24.3.2011	Bontonfilm	
Divadlo Svoboda	Jakub Hejna	Endorfilm	7.4.2011	Cinemart	D
Osmdesát dopisů	Václav Kadrnka	Václav Kadrnka	21.4.2011	Artcam	
Czech Made Man	Tomáš Řehořek	Nogup agency	28.4.2011	Falcon	
Čertova nevesta	Zdeněk Troška	MediaPro Pictures	28.4.2011	Bontonfilm	
WesternStory	Vlastimil Peška	Cinemanía	19.5.2011	Bontonfilm	
Rekvalifikace	Vlado Štancel	Pegasfilm	26.5.2011	Pegasfilm	
Lidice	Petr Nikolaev	Movie / Magic Box	2.6.2011	Magic Box	
Po dlouhé noci den	Tomáš Kudrna	Negativ	9.6.2011	Aerofilms	D/DVD

FILM	RÉŽIA	VÝROBA	PREMIÉRA	DISTRIBÚTOR	POZN. **
V perine	F. A. Brabec	Hollywood C.E.	16.6.2011	H.C.E.	3D
Generace Singles	Jana Počtová	Filip Čermák	14.7.2011	Verbascum Imago	D
Muži v nádeji	Jiří Vejdělek	Infinity	25.8.2011	Falcon	
Saxána a Lexikon kúziel	Václav Vorlíček	Pragofilm	15.9.2011	Film Europe	
Zneužívaný	Ivanna Benešová	Ivanna Benešová	26.9.2011	Benešová Ivanna	D
Alois Nebel	Tomáš Luňák	Negativ	29.9.2011	Aerofilms	A
Marketa Lazarová (1967)	František Vlášil	ČSF / FS Barrandov	12.10.2011	NFA	OP
Můj otec George Voskovec	Libuše Rudinská	Libuše Rudinská	13.10.2011	Rudinská Libuše	D/DVD
Nic proti ničemu	Petr Marek	Hypermarket Film	13.10.2011	Artcam	
Rodina je základ státu	Robert Sedláček	Radim Procházka	13.10.2011	Bontonfilm	
Dom	Zuzana Liová	Fog n´ Desire Films	20.10.2011	Falcon	
Bastardi 2	Jan Lengyel	Pegasfilm / Magnusfilm	27.10.2011	Pegasfilm	
Em a on	Vladimír Michálek	Open Field Pictures	3.11.2011	Verbascum Imago	D
Perfect Days	Alice Nellis	IN Film	3.11.2011	Bontonfilm	
Pod sluncem tma	Martin Mareček	Hypermarket Film	3.11.2011	Verbascum Imago	D
Rock života	Jan Gogola ml.	Cireal production	3.11.2011	Verbascum Imago	D
Venku	Veronika Sobková	HBO	3.11.2011	Verbascum Imago	D
Závod ke dnu	Vít Janeček	Česká televize	3.11.2011	Verbascum Imago	D
Nadohled	Andrea Slováková	Duracfilm	10.11.2011	Duracfilm	D
Trafačka - Chrám svobody	Saša Dlouhý, Roman Vávra	freeSaM	11.11.2011	Aerofilms	D
Micimutr	Vít Karas	Česká televize	17.11.2011	Cinemart	
Vendeta	Miroslav Ondruš	Bionaut	24.11.2011	Bontonfilm	
Trojmezí	Klára Režníčková	Duracfilm	29.11.2011	Duracfilm	D
Hranaři	Tomáš Zelenka	Nogup agency	1.12.2011	Falcon	
Gorila	Pavel Sličný	Nejhdnější medvídci	2.12.2011	Bělohradský Tomáš	
Poupata	Zdeněk Jiráský	Cineart TV Prague	15.12.2011	Bontonfilm	

pozn.: * - filmy sú radené chronologicky podľa dátumu premiéry

** - A animovaný film, D - dokument, OP - obnovená premiéra, DVD - film bol distribuovaný len na DVD alebo Blu-ray

Filmové festivaly a prehliadky

14. januára 2012 sa uskutočnil 2. ročník Cien českej filmovej kritiky. Cenu za najlepší film roku 2011 získala snímka *Rodina je základ státu* producenta Radima Procházku, ktorý získal aj cenu za réžiu, scenár (Robert Sedláček) a cenu za najlepší ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe pre Simonu Babčákovú. Česká filmová komora presťahovala ceremoniál z divadla Archa do klubu Sasazu a druhý ročník moderoval Ondřej Vetchý. Za Najlepší dokument bol vyhlásený film *Pod sluncem tma* režiséra Martina Marečka.

Tradičné výročné ceny ČFTA boli vyhlásené 3. marca 2012. Českého leva za najlepší film roku 2012 dostal producent Viktor Schwarcz za film *Poupata*. Českého leva získal i režisér *Poupata* Zdeněk Jiráský, kameraman Vladimír Smutný a za hlavnú úlohu Vladimír Javorský. Zatiaľ čo pri hranom filme sa akademici s kritikmi nezhodli, v prípade dokumentu dostal Martin Mareček aj Českého leva. Za najlepší zahraničný film v českej distribúcii v roku 2011 akademici zvolili *Královu reč* režiséra Toma Hoopera. Za dlhoročný umelecký prínos českému filmu akadémia ocenila herca Josefa Somra.

Po tretíkrát v histórii boli 27. októbra 2011 udelené Ceny Ministerstva kultúry za prínos v oblasti kinematografie a audiovizie. Už druhý rok boli udelené ceny dve, jedna in memoriam a druhá žijúcemu umelcovi. Prvý dostal Zdeněk Liška za výnimočný tvorivý prínos v oblasti filmovej hudby a druhý Jan Němec za celoživotnú a neochvejnú oddanosť filmovému umeniu.

Jan Němec získal i Cenu Vladislava Vančuru za prínos českej i svetovej kinematografii v rámci Trilobita Beroun poriadaného FITESom. Novo udeľovanú cenu Josefa Švoreckého potom od FITESu získal Václav Havel in memoriam. Ešte stojí za to pripomenúť, že kameraman Vladimír Smutný tento raz získal všetko, čo sa dalo v uplynulom roku v odbore získať, teda aj Cenu asociácie kameramanov.

Filmová distribúcia nie je iba bežné uvádzanie filmov v kinách, ale i rad medzinárodných, národných a regionálnych filmových festivalov a prehliadok. Najvýznamnejšou filmovou udalosťou je v Česku Medzinárodný festival v Karlových Varoch, ktorý v roku 2011 ocenil Cenou za mimoriadny umelecký prínos svetovej kinematografii herečku Judi Dench. Veľkú cenu Krištáľový glóbus získal izraelský film *Reštaurátor* režiséra Josepha Madmonyho. Zvláštnu cenu poroty napokon získal slovensko-český film Martina Šulíka *Cigán*. Súťaž hraných filmov pre deti na MFF v Zlíne vyhral nórsky film *Liverpoolsky brankár*, súťaž hraných filmov pre mládež dánsky film *Objím ma pevne*. Tretiu Zlatú črievičku za animovanú tvorbu dostal český film Jaroslava Nykla *Larghetto*. Porota Festivalu českých filmov Finále Plzeň v roku 2011 ocenila dva hrané filmy - *Osmdesát dopisů* Václava Kadrnku a *Kuky se vrací* Jana Svěráka - a dokument *Nejtěžší volba* Dagmar Smržovej. Samozrejme uskutočnených festivalov a udelených cien bolo podstatne viac, no najdôležitejšie je, že väčšina týchto filmových udalostí nemala problém s nedostatkom divákov.

Na záver

Áno, je pravda, že veľkých hitov, ktoré priviedli do kín státisíce divákov, bolo menej. Filmových fanúšikov, ktorí cestujú za svojimi filmami a navštevujú zaujímavé filmové prehliadky, však neubudlo. Rovnako môžeme konštatovať, že štát v roku 2011 českej kinematografii nijako mimoriadne nepomohol, ale ona stále a napriek tomu existuje a zaznamenáva aj úspechy. Zvýšenie DPH na vstupenky do kín z 10 na 14 percent od januára 2012 je taký darček do ďalšieho roku. Nuž čo sa dá robiť, štát od nás opäť vyberie na daniach viac, no či nám aj niečo vráti...?

► Aleš Danielis (autor pôsobí ako riaditeľ distribúcie spoločnosti Bontonfilm)

► Na prvom tohtoročnom zasadnutí kinematografického fondu Rady Európy Eurimages v marci získala uštipačná komédia scenáristu Petra Jarchovského *Klauni* podporu vo výške 210 000 Eur. Projekt vzniká v česko-slovensko-luxembursko-fínskej koprodukcii, režisérom bude Viktor Tauš, za Slovensko je koproducentom spoločnosť SOKOL KOLLAR.

► V dňoch od 20. do 24. marca 2012 sa v Utrechte konal už 16. Holandský festival animovaného filmu (HAFF). Grand Prix v kategórii dlhometrážnych filmov získal česko-slovensko-nemecký film Tomáša Luňáka *Alois Nebel*.

► 28. marca 2012 sa v Mestskej knižnici v Bratislave v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých uskutočnila premiéra filmu *Kapitán Dabač* s hlasovým komentárom pre slabozrakých a nevidiacich za účasti predstaviteľa hlavnej úlohy pána Ladislava Chudíka. Podujatie moderoval Karol Trnka, tvorca audiokomentárov pre nevidiacich a slabozrakých. Ten bol i účastníkom besedy po projekcii filmu *Dáždnik svätého Petra* 25. apríla 2012.

► 30. marca 2012 mal slávnostnú premiéru v bratislavskom multiplexe Cinema City Eurovea slovenský mysteriózny celovečerný televízny film s hororovými prvkami *Spiknutie* z dielne režisérov Gabriela Hoštaja a Romana Lazara. 23. marca boli priamo pod kinosálami umiestnené odborné stanice a prvých 80 odvážnych darcov krvi dostalo po 2 vstupenky na slávnostnú premiéru.

► 31. marca 2012 sa počas 19. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest uskutočnila v bratislavskom kine Lumiére svetová premiéra najnovšieho filmu Pavla Barabáša *Pygmejovia – Deti džungle*. Na rozdiel od predchádzajúcich režisérovoch snímok táto nepôjde do širokej distribúcie.

► Koncom marca 2012 prestalo kino Baník v Prievidzi premietiť komerčné filmy. Ako dôvod sa uvádza otvorenie miniplexu v Prievidzi. Na druhej strane kino otvorilo väčší priestor pre filmový klub FK'93 a školské akcie – filmy, výchovné koncerty... O budúcnosti kina stále nie je definitívne rozhodnuté.

► Spoločnosť T-com v apríli 2012 zaradila do svojej videopožičovne na Magio TV štyri filmy režiséra Juraja Jakubiska – *Bathory*, *Post coitum*, *Takmer ružový príbeh* a *Vtáčkovia, siroty a blázni*.

► 4. apríla 2012 mal slovenskú premiéru dokument o extrémnych športoch *V poslednej chvíli 3D* režiséra Thierryho Donarda. Film bol uvádzaný exkluzívne len v sieti kín CINEMAX v mestách Banská Bystrica, Košice, Nitra, Poprad, Prešov, Skalica, Trenčín, Trnava a Žilina.

► 5. apríla 2012 začal prevádzku nový miniplex siete Ster Century Cinemas (predtým City Cinemas) v Spišskej Novej Vsi. Nachádza sa pri obchodnom centre Madaras. Všetky jeho tri sály umožňujú digitálne 2D projekcie a jedna z nich i 3D projekcie.

► V dňoch od 13. do 14. apríla 2012 sa v kinosále Múzea SNP v Banskej Bystrici uskutočnilo druhé pokračovanie podujatia s názvom Večer venovaný Dežovi Ursinyemu II. Uvedené boli filmy *Sanitárrovi*, *Gajdoš Antalík*, *Vôňa života*, *O rakovine a nádeji* a *Času je málo a voda stúpa*. Hostami podujatia boli Ursinyho spolupracovníci Marian Urban a Ivo Brachtl.

► 22. apríla 2012 získal na 45. medzinárodnom festivale nezávislých filmov World Fest v americkom Houstone jednu zo 180 platinových cien REMI dlhometrážny hraný debut Jozefa Paštéku *Mŕtvoľa musí zomrieť*. Režisér si osobne prevzal sošku a povedal, že „ocenenie na americkom kontinente je pre mňa mimoriadnou satisfakciou.“

► 24. apríla 2012 sa v bratislavskom kine Lumiére uskutočnila odborná diskusia k druhému aktualizovanému vydaniu publikácie Dejiny slovenskej kinematografie za účasti Václava Maceka, Eduarda Grečnera, Jany Dudkovej a Ivana Laučíkovej. Publikácia by mala vyjsť v roku 2013.

► jar

3x MARTIN HOLLY

KOLEKCIU DIVÁCKY ÚSPEŠNÝCH A DODNES VYHLADÁVANÝCH DIEL
 MARTINA HOLLÉHO TVORIA **MEDENÁ VEŽA** – DOBRODRUŽNÁ ROMANCA
 Z PROSTREDIA VYSOKÝCH TATIER, JEJ NEMENEJ ÚSPEŠNÉ POKRAČOVANIE
ORLIE PIERKO A SKVELÁ DRÁMA ZO SLOVENSKO – POĽSKÉHO
 POHRANIČIA S NÁZVOM **NOČNÍ JAZDCI**.

PREDAJ MESAČNÍKA FILM.SK: KNIHKUPECTVÁ / BRATISLAVA ▶ Klapka.sk – predajňa SFÚ (Grosslingová 43) ▶ Artforum, Bratislava (Kozia 20)
▶ Knihkupectvo Alexis - Košická 37/K - Cvermoka ▶ Prospero – Divadelný ústav (Jakubovo nám.) ▶ Modul - Svet knihy (Obchodná)
VO FILMOVÝCH KLUBOCH ▶ Kino Lumière Bratislava ▶ FK - Kino Strojár Martin ▶ FK - Kino Junior, Levice
▶ FK - Kino Fontána Pešťany ▶ FK Nakoľo Trnava + na vrátnici VŠMU (Svoradova 2)

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE**

ISSN 1335-8286

9 771335 828003

FILM.SK JE EVIDOVANÝ MK, SK, POB, EV, Č, E, 9/2/08

KALENDÁRIUM

▶ **PREMIÉRY**

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

▶ **TÉMA**

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

▶ **RECENZIA**

PROFIL

OHLASY

REBRÍČKY A JUBILEÁ

▶ **PROGRAM**

KINA LUMIÈRE